Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII Ч. 83. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 3-го ТРАВНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MAY 3, 1985 No. 83. VOL. XCII

ВИДАЛЕННЯ І. ДЕМ'ЯНЮКА ДО ІЗРАЇЛЯ НАРАЗІ ЗАДЕРЖАНО

Клівленд. — Доручення, яке дозволяло видалити із ЗСА до Ізраїля Івана Дем'янюка під закидом його діяльности, як сторожа в нацистському концентраційному таборі, наразі задержано на необмежений час, повідомило агенство Ассосієтед Пресс в середу 1-го травня ц.р.

Федеральний суддя Френк Дж. Баттісті дозволив щоб І. Дем'янюка задержати ще в тюрмі у ЗСА як довго він розглядає відклик адвоката щодо несправедливого присуду оскарженого.

Присуд видалити І. Дем'янюка до Ізраїля запав 15-го квітня ц.р. згідно з правом суддя дав адвокатові час до 1-го травня внести відклик від того рішення. Адвокат оскарженого, Марк О'Каннор, вніс відклик до апеляційного суду змінити присуд Дж. Баттісті з 1981 року, яким відібрано І. Дем'янюкові його американське горожанство.

М. О'Коннор твердить, що він має докази на те, що Уряд в процесі відібрання горожанства вживав пофальшовані советами документи.

Видали пропам'ятну конверту

Відбитка пропам'ятної конверти, виданої поштою Ватикану і заходами референтури патріяршого фонду при парафії свв. Володимира і Ольги у Чикаго, Ілл., для відзначення 40-річчя ув'язнення, засуду і заслання ієрархії Помісної Української Мученицької Церкви комуно-московським режимом.

УМІ влаштовує музично-літературний вечір Я. Вечора-Яремкевича

Ірвінгтон, Н. Дж. — Українська Музична Фундація влаштовує музично-літературний вечір, в програмі якого будуть музичні композиції і літературні твори Якима Вечора-Яремкевича.

Вечір цей відбудеться в суботу, 18-го травня ц.р., в годині 7-ій, тут у приміщеннях Українського Народного Дому при Проспект авеню.

Літературно-музичний вечір відбудеться з участю співачки-сопрано Оленки Геймур, тенора Рафаїла Венке та хору „Трембіта" під дириґентурою Р. Венке. Будуть виконані сольові композиції легкого жанру Якима Вечора та його гимн „Українська Держава" і „Синій Ліс" (Марш Української Повстанської Армії) на мішаний хор; акомпаньямент проф. Дарії Каранович, і проф. Марії Павловської. Декламації, авторства Я. Вечора, виконають: Оксана Білозор-Коропецька, Оля Шевченко-Масник. Програму вестиме Тарас Грицай.

За квитками — в ціні 4 і 6 долярів — треба звертатися до крамниці „Дніпро" в Нюарку та при касі.

ВИСТАВКА В ОМУА

Ню Йорк. — В неділю, 5-го тревня ц.р., о год. 1-ій по полудні, тут в Ґалерії Об'єднання Мистців Українців в Америці, при 136 Друга авеню, відбудеться відкриття виставки картин Зої Лимар і А. Красновського. Виставка триватиме до 12-го травня і її можна оглядати в будні від 6-8:30, в суботи й неділі від 1-8-ої вечора.

Перевидали книжку про Галичину

Торонто. — Саме в рік після появи першого видання, Видавництво Торонтонського університету перевидало книжку д-ра Павла Р. Маґочого, керівника Катедри Українознавчих Студій, п.н. „Галичина: історичний огляд і бібліографічний показник". Перше видання, яке появилося при кінці 1983 року та здобуло нагороду Ценка Гарвардського університету за найкращу працю з ділянки української бібліографії, швидко й повністю було випродане та здобуло прихильну оцінку наукових кіл.

Проф. Степан М. Горак, в рецензії, поміщеній в авторитетному „Амерікан Гісторікал рів'ю", зробив висновок: „Поява цієї книжки була не тільки дуже своєчасною подією, але була теж сама по собі великим осягом... Після докладного перегляду слід відмітити, що д-р Маґочий не поминув жадного важного наголовку, що ще більше піднесло цінність цієї праці". „Славік рів'ю" подав: „ця книжка являє собою велике досягнення", а польський еміґраційний журнал „Культура" назвав її „правдивою короткою енциклопедією 'галицької проблематики' в найширшому значенні цього слова".

Ці позитивні відгуки переконали видавця про потребу другого переглянутого видання, яке буде доповнене найновішими публікаціями з цієї ділянки, що появилися на Заході та в Україні.

„Galicia: A Historical Survey and Bibliographic Guide" by Paul R. Magocsi можна замовляти: University of Toronto Press, 5201 Dufferin St., Downsview, Ont., M3H 5T8. Ціна 24.50 дол.

ГРОМАДСЬКА ДИСКУСІЯ

Ню Йорк. — В суботу, 11-го травня ц.р., о год. 6-ій вечора в Домі УККА, при 203 Друга авеню, в залі на другому поверсі, відбудеться громадська дискусія на тему: „Як святкуватимемо тисячоріччя хрищення Русі-України". Дискусію започаткує мгр Роман Ільницький, а форумом провадитиме ред. Ярослав Гайвас. Обговорення відбудеться у погодженні з д-р Юрієм Старосольським, головою Всегромадського Комітету для відзначення 1000-річчя. До дискусії запрошені всі зацікавлені громадяни.

ДОПОВІДЬ В НТШ

Ню Йорк. — В суботу, 4-го травня ц.р., о год. 5-ій по полудні в Домі НТШ, при 63 Четверта авеню (між 9-ою і 10-ою вулицями) проф. Теодор Мацьків виголосить, в рамках вечорів НТШ доповідь на тему: „Українсько-жидівські видносини у першій половині XVII сторіччя".

В СОРОКРІЧЧЯ ВИЗВОЛЕННЯ З НАЦИСТСЬКИХ ТАБОРІВ

Дня 8-го травня 1985 року ввесь світ відзначує 40-річчя від закінчення Другої світової війни. **Кінець** війни приніс звільнення з німецьких концентраційних таборів тисячів тисяч політичних в'язнів різних національностей, з різних таборів, як Майданек, Авшвіц, Бухенвальд, Матгавзен, Гросрозен, Дора, Фльосенбург, Берген—Бельзен, Саксенгаузен і інші.

Звільнення з концтаборів **наступило наслідком** перемоги альянтських військ над Німеччиною в 1945 році, **в квітні і травні. Тут слід згадати день 15-го квітня 1945 року, коли то війська британської армії визволили** в'язнів з концентраційного табору Берґен-Бельзен. Останні політичні в'язні були визволені 6-го травня 1945 року військами американської армії з концтабору **Ебензе. Ці дві історичні дати українські політичні** в'язні будуть відзначувати як День Волі в країнах свошо поселення. Є бажаним, щоб день 6-го травня був загальним днем святкувань Дня Волі.

В цьому дні пригадуємо, що сваволя, насильство **грабіж, побої, розстріли і масові ліквідації населення в** різних формах, були щоденним сумним явищем в Україні. **На трупах і могилах українського автохтона** мала станути „Нова Европа", яка нехтувала закони народу і народів, якими кермувалось людство віками. Боротьба українського народу за збереження національної субстанції і своєї підметности коштувала **Україну - за найновішими підрахунками - 7 з половиною мільйонів душ.**

З перспективи 40-річчя визволення з нацистських концтаборів, треба тільки подивляти потужність і твердість українського народу, що в часі гітлерівсь**кої навали мав стільки вітальних життєвих сил, щоби** побідно змагатися, чи то безпосередньо на фронтах з **ворогом, чи в підпільному резистансі, протиставляючи** расистській теорії елітарности Третього Райху ідею **національного самовизначення народів, народної** рівноправности і демократичного принципу правління в державі зі всіма його політичними атрибутами.

40-річчя розвалу Третього Райху і визволення українських політичних в'язнів з нацистських концтаборів повинно піднести перед нашими співгромадянами у всій величі ті правди, за які українські політичні в'язні змагалися, за які змагався український нарід на різних фронтах Другої світової війни. Ці правди повинні бути зокрема наголошувані сьогодні, бо ідеали, за які боролися українські політичні в'язні **ще не здійснені. Кращі сини і дочки українського** народу ще й нині змагаються за здобуття волі і незалежности для українського народу.

Віддаючи поклін і шану в 40-річчя визволення тим, які з честю сповнили свій обов'язок в часі остан**ньої війни, згадаємо теж і тих, які сьогодні неустрашимо стоять** у затяжній боротьбі з російсько-большевицькою тюрмою народів, або караються в советських тюрмах, концтаборах і психіятричних клініках.

Пам'ятаймо теж, що принципи свободи незалежности — це неподільні принципи ані в часі, ані в просторі. Тому ми кличемо всіх колишніх політичних в'язнів, всіх свободолюбних народів, нап'ятнувати реакційний московсько-большевицький імперіялізм, який ще сьогодні поневолює народи, застосовує засоби терору і відмовляє елементарне право людині і народам на свобідне життя.

Непохитно вірмо, що так як 40 років тому впав злочинний нацистський Третій Райх і відкрились брами нацистських концтаборів, так прийде час, що впаде російсько-большевицька тюрма народів і відкриються брами тюрем і концтаборів у СССР та прийде довго очікувана воля для людей і народів сходу Европи і підсовєтської Азії.

Президія Секретаріяту
Світового Конгресу Вільних Українців

Вірні УПЦ в ЗСА підготовляються до відзначення 1000-ліття хрищення України

Бавнд Брук, Н. Дж. — В суботу, 20-го квітня ц.р., тут в приміщенні православної Семінарії св. Софії, відбулося засідання Ювілейного Комітету для відзначення 1000-ліття Хрищення України. Між присутніми на цьому засіданні були Блаженніший Владика Мстислав та архиєпископ Константин. Нарадами керував д-р А. Лисий, голова Координаційно-Організаційної комісії.

На 11-му Соборі Української Православної Церкви в ЗСА було одобрено й доповнено запропонований склад Ювілейного Комітету для відзначення 1000-ліття Хрищення України. Головою цього Комітету став Блаженніший Владика Мстислав. Д-р А. Лисий, відомий церковно-громадський діяч, очолив Координаційно-Організаційну комісію цього комітету, в склад якого входять такі комісії: видавнича, інформаційна, молоді, мистецька фінансова та зовнішні справи.

Головно метою цього комітету є координація праці місцевих комітетів при парафіях УПЦ в ЗСА, видавання історичних розвідок з історії Української Православної Церкви та ознайомлення вірних з історією прийняття християнської віри в Україні шляхом приготування різного роду місійних виступів і лекцій. Заключний акт святкувань має бути виповнений спеціяльною мистецькою програмою об'єднаних мистецьких сил.

Праця ця вимагає багато енергії, часу й коштів. Ювілейний комітет звертається із закликом до українського громадянства складати свої пожертви на Фонд 1000-ліття й пересилати на адресу Консисторії УПЦ в ЗСА: P.O.Box 495, S. Bound Brook, N. J. 08880.

З приводу Тисячоліття вийшла брошура д-ра Б.В. Боцюркова

Кеймбридж, Масс. — Із серії публікацій з приводу Тисячоліття Християнства України, виданням Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті в опрацюванні проф. д-ра Богдана Р. Боцюркова появилася 113-сторінкова брошура англійською мовою на тему „Ukrainian Churches under Soviet Rule: Two case studies".

Брошуру цю, в ціні 3 дол., можна замовляти, звернувшись на адресу: Ukrainian Studies Fund, Harvard University, 1583 Massachussets Ave., Cambridge, Mass 02138.

У Польщі відбулися першотравневі демонстрації

Варшава, Польща. — Спеціяльні загони поліції, застосовуючи сльозоточивий ґаз і водні гарматки, прорвали ряди прихильників „Солідарности", які вийшли на демонстрацію 1-го травня у північному порті Ґданськ.

Повідомляють, що у Ґданську поліція розігнала групу з 500 демонстрантів, які викрикували „Солідарність", „Солідарність", мотивуючи тим, що вони перешкоджали офіційній параді. Десятки людей були заарештовані.

Демонстрація у Варшаві, в якій взяло участь біля 10,000 осіб, почала свій похід від костьола, де колись відправляв вбитий агентами секретної служби священик Єжи Попєлюшко, і рушила в напрямі до металюрґійної фабрики Ґута Варшава. Очолював похід активіст „Солідарности" Северин Яворскі.

Через гучномовець було прочитано заклик лідера „Солідарности" Збіґнєва Буєка, який перебуває у підпіллі. Він закликав захищати ідеали 'Солідарноти', захищати права політичних в'язнів, боротися проти підвищення цін на продукти". Сотні поліціянтів загородили вулицю, по якій ішли демонстранти, викрикуючи „'Солідарність' жива" і „свободу політв'яням", і наказали їм розійтися.

Демонстрація закінчилася мирно після того, як консультант „Солідарности" Яцек Куронь, який приєднався до демонстрантів, вступив у переговори з поліцією і закликав усіх розійтися. Однак декілька осіб були заарештовані.

Більше половини совєтських дипломатів є шпигунами

Лондон, Англія. — Газета „Сандей Телеграф" надрукувала статтю свого кореспондента Нормана Киркгема, який пише, що видворення останнім часом з Великобританії п'ятьох совєтських „дипломатів" не припинить шпигунську діяльність СССР і його союзників.

„Британська служба безпеки стурбована тим, що після вигнання п'ятьох російських шпигунів посилять свою діяльність Чехо-Словаччина, Східня Німеччина, Мадярщина і Болгарія. Вони допомагають російській розвідці", — пише Н. Киркгем.

Експерти контррозвідки вважають, що не менше 60 відсотків дипломатів совєтських амбасад у західньоевропейських країнах займаються шпигунством. Якщо порівняти кількість персоналу амбасади СССР у Лондоні і різних совєтських місій і представництв з кількістю персоналу подібних англійських установ у Москві, го перевага явно на совєтській стороні. Взагалі амбасади інших комуністичних країн у Лондоні також перенасичені персоналом. Розвідки СССР, Куби, Чехо-Словаччини тісно зв'язані між собою і нині Совєтський Союз може перекласти на плечі своїх сателітів багато розвідчих завдань.

На думку Киркгема, совєтські „дипломати" мають намір залишатися в тіні. До цього їх зобов'язує обіцянка нового генерального секретаря ЦК КПСС Міхаїла Ґорбачова, який у грудні минулого року, коли він ще не був генеральним секретарем, запропонував „дружбу" урядові Великобританії і англійському народові. Москва має надію, що вигнання з Англії п'ятьох шпигунів і її відповідь — висилка трьох англійських дипломатів не вплинуть на відносини з Лондоном.

В СВІТІ

АДМІНІСТРАЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Рональда регена, взявши до уваги прохання прем'єр-міністра Ізраїля Шімона **Переза, погодилася у принципі надати 1,5 більйона економічної** допомоги більше для тієї держави. Єгипет натомість **отримає тільки 500 мільйонів долярів і порівняльно** значно менше інші заприязнені із ЗСА арабські країни.

ЛИВАНСЬКІ МУСУЛМАНИ—ШИЇТИ, комуністи і скрайньо-ліві елементи в тій країні продовжують винищувати християн в південній частині, яку покидають ізраїльські війська. Французький кореспондент, який був свідком кривавих масакр над християнами заявив у Парижі, що християнські народи світу повинні за всяку ціну виступити в обороні своїх одновірців і зорганізувати свого роду „хрестоносний похід" проти деструктивних елементів на Близькому Сході. Мусулманських варварів підтримують у цьому кривавому ділі Сирія, Палестинська Визвольна Організація, яка надіється знову закріпитися в південній частині Ливану і Москва, яка доставляє на Близький Схід масу зброї для посилення міжфракційної боротьби, керуючись засадою, що в каламутній воді все легше зловити рибку.

ПОЛЬСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ уряд генерала Войцеха Ярузельського, заохочений присутністю на нарадах **Варшавського Пакту совєтських найвищих лідерів-Михаїла** Ґорбачова, Андрея Ґромика, Ніколая Тіхонова та інших, закручує чимраз тісніше **гайки** на відтинку прав **людини і перестерігає своїх дисидентів та членів** забороненої профспілки „Солідарність", що вони будуть притягнені до судової відповідальности не тільки за діла, але також за образу держави. Єжи Урбан, речник уряду заявив, що викинення з членства **Академії** Наук Броніслава Ґемерика, колишнього дорадника Леха Валенси, а тепер здеклярованого противника підтримуваного Москвою прем'єра В. Ярузельського, було справедливим потягненням, бо він не тільки **веде антидержавну активність, але** також зустрічається із закордонними представниками і фальшиво інформує їх про стан в Польщі. Урбан натякав на зустріч Ґемерека з міністром закордонних справ Великобританії Джефрі Говом.

БІЛЯ ЦЕНТРАЛЬНОЇ залізничної станції в Брюсселі наступила велика експльозія, що її **зумисно** підготовили ліві терористи проти, як вони кажуть, „буржуазного естаблішменту". Вони, користуючись **практикою** арабських терористів, напакували в автомобіль **вибухового** матеріялу і запаркували його біля згаданої станції. Від розриву загинув один пожежник, а 13 осіб були поранені. Крім того **вибух спривинив деякі матеріяльні шкоди.**

В'ЄТНАМСЬКИЙ КОМІТЕТ оборони прав людини, який був створений в 1979 році в'єтнамцями за кордоном, переслав на руки генерального **секретаря** Об'єднаних Націй Гавіє Переза де-Куеяра 500-сторінковий матеріял, у якому подані списки видатних **в'єтнамців**, тепер політв'язнів комуністичного режиму, і багато іншої документації. **Речники цього комітету пишуть, що у в'язницях і концтаборах В'єтнаму перебуває тепер** понад 500,000 в'язнів. **Концтабори у В'єтнамі були створені** на взірець подібних таборів в Совєтському Союзі, а в багатьох випадках **совєтські кагебісти допомагали навіть в'єтнамцям допитувати** і тероризувати політичних в'язнів, противників **комуністичного режиму.**

В Бонні розпочалась конференція сімох індустріяльних держав

Учасники економічної конференції на вершинах, — за скечом агентства ЮПІ.

Бонн, Західня Німеччина. — В четвер, 2-го травня ц.р., в столиці Західньої Німеччини розпочалась конференція голів сімох індустріяльних держав у якій беруть участь: президент З'єднаних Стейтів Америки Роналд Реґен, канцлер західньонімецького уряду Гельмут Коль, прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер, президент Франції Франсуа Міттеран, прем'єр-міністер Японії Ясуґіро Накасоне, прем'єр-міністер Канади Браєн Малруні, прем'єр-міністер Італії Беттіно Краксі і Джек Делорес президент Европейського економічного ринку.

Президента Р. Реґена вітали на летовищі в Кельні і в Бонні з усіма почестями, тобто 21-им вистрілом з гармати, презентацією почесної сторожі, квітами, промовами канцлера Коля і міністра закордонних справ Ганса-Дітріха Ґеншера. Присутнім на летовищі був також амбасадор ЗСА до Бонну Артур Бирнс. Перша Лейді Ненсі отримала великий букет квітів від дружини канцлера Коля. Також чотири західньонімецькі джети летіли над головами на привітання почесних гостей. На летовищі не було довгих промов і Р. Реґен із своїми найближчими дорадниками, відлетів гелікоптером до своєї квартири, яку до речі, бережуть 150 поліціянтів озброєних в автоматичну зброю із вишколеними собаками. Ще того самого дня і в середу, 1-го травня, Президент ЗСА відбув короткі куртуазійні зустрічі з французьким президентом Ф. Міттераном і прем'єрами Японії і Великобританії. Темою розмов були не тільки справи конференції, але також заповіджене Урядом ЗСА ембарго на вивіз товарів до Нікараґуа і обмежена блькада цієї держави, яка з допомогою Совєтського Союзу і Куби помалу, але постепенно перетворюється у другий причілок СССР в Центральній Америці. Цю справу докладно вияснив кореспндентам заступник пресового секретаря Білого Дому Лері Спікс, який також підкреслив, що Адміністрація Р. Реґена дуже серйозно розглядається за іншими можливостями допомоги для „контрас", тобто антикомуністичних повстанців в Нікараґуа у виді того, що Палата Репрезентантів ЗСА нето що не задовільнила прохання Президента про уділення допомоги для борців за свободу в сумі 14 мільйонів долярів, але відкинуа також компромісову пропозацію Уряду, щоб ця сума була витрачена на харитативні цілі, головно харчі й іншу невійськову допомогу для повстанців. Ембарго, яке увійде в силу у вівторок, 7-го травня, викликало гостру пропагандивну рекацію СССР, Куби і Нікараґуа, бо у виді цієї заборони Москва мусітиме глибше сягнути рукою у свою кишеню для втримання при житті накиненої силою зброї прокомуністичної системи в тій країні.

Конференція в Бонні, контроверсії відвідин президента Р. Реґена військового цвинтаря в Бітбурґу і колишнього концтабору в Берген-Бельзен, а також відвідини в Еспанії, Франції і Портуґалії, далі живо обговорюються на сторінках світової преси.

В АМЕРИЦІ

НА ПІДСТАВІ ПОСТІЙНОЇ АНАЛІЗИ економічного стану ЗСА стверджують, що тепер приходить до сповільнення у економічному рості країни. В березні впала американська продукція всіх лібр на 1 до 3 відсотків.

ВІДКОЛИ ВПРОВАДЖЕНО закон про вживання охоронних поясів в стейті Ню Йорк проминуло три місяці і число автомобілевих випадків зменшилося на 27 відсотків, стверджує комішенер Бюра реєстрації автомобілів.

ГОЛОВА БЮРА для справ Південної Америки Леггорн А. Мотлі зрезиґнував зі свого посту і секретар заграничних справ Джордж Шулц, прийнявши резиґнацію, прикликав на його місце Елліота Ейбрамса, асистента секретаріяту для громадських і гуманітарних справ. Він вже від двох років відігравав важливу ролю у політиці ЗСА відносно Нікараґуа.

В КАЛІФОРНІЇ ПРОХОДИТЬ далі процес у справі шпигунства на користь СССР, в якій головний свідок, колишній агент ФБІ Джан Гант, зізнав тепер, що він не мав ніяких близьких сексуальних стосунків із Свєтланою Огродніковою, яка стоїть під закидом шпигунства враз із своїм чоловіком та іншим американським агентом ФБІ, Ричардом Міллером.

ПІСЛЯ ГАРЯЧОЇ ДИСКУСІЇ Палата Репрезентантів відкинула вимогу Республіканської партії перевести ще раз вибори в одному із дистриктів Індіяни, де вже довший час стоїть питання чи вибори були правильні.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУД ВИРІШИВ СПРАВУ СІМОХ працівників фірми Монсанто на її користь. Працівники заскаржили фірму, що затруїлися, працюючи з хемічним середником діоксин. Суд рішив, що фірма Монсанто не є винна у захворінні тих працівників. Тільки одному з них суд признав відшкодування, але його захворіння прийшло наслідком затруєння іншим хемічним середником.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Роковини вигри і проґри

Дня 29-го квітня ц.р. відбулася перед будинком міської управи в Ню Йорку маніфестація з нагоди 40-их роковин перемоги альянтів у Другій світовій війні. Подібні маніфестації відбулися в різних західньоевропейських столицях.

У минулому тижні над Ельбою (Лабою) зустрілись групи совєтських і американських ліберальних ветеранів для заманіфестування „братерства" в ім'я „вічного миру". Тільки у цьому році совєтські вояки не принесли з собою єдиного краму, що його не бракує в совєтському раю — водки.

Сорокріччя перемоги у Другій світовій війні пригадує, що 30-го січня 1933 року перемогла у парляментарних виборах Націонал-соціялістична партія і її засновник, ідеолог і голова Адольф Гітлер дістав від тодішнього президента Гінденбурґа доручення скласти новий уряд. Піля смерти Гінденбурґа 3-го серпня того ж року німецький парлямент сполучив пости канцлера президента в одно і Гітлер прийняв тоді титул „фюрера", насправжнього безконтрольного диктатора, бо він розв'язав парлямент і правив самовладно. 28-го серпня 1939 року Німеччина Гітлера і Совєтський Союз Сталіна підписали пакт, який перейшов до історії під назвою пакт Ріббентропа-Молотова і він дав „зелене світло" Німеччині розпочати Другу світову війну із згодою Німеччини на вмарш СССР до Польщі 1-го вересня 1939 року, балтицьких держав і до Фінляндії.

Довга черга блискавичних перемог німецької армії закінчилась під Москвою і на Кавказі. Завдяки масовій допомозі від Америки совєтська армія, спершу здеморалізована і обезголовлена „чистками", що їх Сталін перевів у совєтському старшинському корпусі, зупинила і відкинула німців під Сталінградом. Не маючи нових достав зброї і літаків в наслідок альянтських налетів на Німеччину, німецька армія відступила аж під Берлін. 30-го квітня 1945 року Гітлер стрілив собі в лоб у бункрі під канцлерським палацом у Берліні, застріливши також свою дружину Еву Бравн. Разом із ним застрілився його міністер пропаґанди Ґебельс з дружиною, струївши всіх своїх дітей. 7-го травня 1945 року Німеччина, розбита також альянтами на західньому фронті під командою Д.Д. Айзенгавера, беззастережно скапітулювала. Але щойно 26-го травня 1952 року ЗСА підписали зі Західньою Німеччиною мировий договір на нових основах, які довели до економічної відбудови Німеччини (плян Маршала) і до включення Німецької Федеративної Республіки до заснованого у 1948 році Північно-атлантійського Оборонного Союзу (НАТО). Відомо, що тепер Західня Німеччина становить політичний і мілітарний стрижень НАТО і є найближчим союзником Америки: теперішні відвідини президента Роналда Реґена в Німеччині мають на цілі не так договоритися із лідерами Британії, Франції, Німеччини, Італії, Японії і Канади у найбільш сутніх економічних справах (міжнародна торґівля і монетарна система), як заманіфестувати єдність західнього вільного світу, особливо його найбільш економічно розвинених країн.

Але поруч із 40-ми роковинами перемоги альянтів у Другій світовій війні, на місяць квітень ц.р. припадають 10-тирічні роковини першої і найприкрішої проґри Америки у В'єтнамській війні. Державний секретар за урядування Ричарда Ніксона і Джералда Форда Генрі Кіссінджер називає у своєму минулотижневому пресовому інтерв'ю „найсумнішим днем" в його житті — евакуацію решт американської армії з Південного В'єтнаму й окупацію його столиці Сайґону комуністичними військами. Америка радіє перемогою у Другій світовій війні і сумує з приводу поразки у В'єтнамі, але насправді не має причини до радости і з приводу закінчення Другої світової війни. Бо тоді Америка і її союзники прогнали гітлерівського диявола сталінським велзебубом і тоді — як висловлюються вже деякі західні історики — Америка „виграла війну, але програла мир". Це не була вигра, бо вона зразу же породила зародки нової смертельної загрози від третьої світової війни, яка велась би вже в умовинах існування атомової зброї, що рівнозначне з загином людської цивілізації і поставлення переможців і переможених на одну дошку спільної руїни.

Однаково переможна Америка тому 40 років, як і переможена Америка тому 10 років виявила той сам жалюгідний примітивізм, який межував із повним анальфабетизмом щодо історії Сходу Европи і щодо суті та цілей московського большевизму. Кіссінджер, Шлезінджер, Бжезінскі, Реґен, Шулц і багато інших вдумливих американських політиків і державних мужів перестерігають ліберальних демократів, щоби вони не повторювали помилок з-перед 40-ка років, з часу жалюгідної Ялтинської конференції і Потсдамської конференції, та помилок, що їх президент Линдон Джансон і тодішній демократично-ліберальний Конґрес зробив у відношенні до в'єтнамських комуністів (В'єтконґу). Покищо більшість ліберального американського табору все ще потурає максимі „краще червоний, як мертвий" („радер ред ден дед), але лідери західнього світу вже свідомі, що найбільша загроза для миру і безпеки людства — від Москви.

Ольга Кузьмович

НАШІ НЕСПОКІЙНІ СУСІДИ

Коли тепер з перспективи півроку думаємо знову про книжку А. Раєна „Спокійні сусіди", поява якої була немов іскрою, що розпалила досі невидний вогонь, мусимо признати авторові, що єдине ствердження, в якому він є правий, то саме у цьому заголовкові.

Так, ми українці, а рівночасно інші з нами „переселені особи", які знайшли пристановище після другої світової війни, були і є справді тими тихими сусідами, де б ми не жили, у Північній Америці, Південній чи в Австралії. Сорок років ми були прикладними громадянами, які жили по-добросусідському із своїм оточенням, включилися в нього, виконували бездоганно обов'язки горожан і приносили нашим господарям дуже мало клопотів, коли йдеться про наслідки останніх десятиріч на родинне, а з тим і суспільне життя країни поселення.

Ми, нові горожани, старалися будувати наше родинне життя на тривких випробуваних засадах того життя, яке ми мусіли покинути через воєнну хуртовину. Ми хотіли дати дітям те все чого самі не мали; безпеку, стабільність, матеріяльне забезпечення і виховували їх на прикладних громадян, — і тим ми могли бути зразком не одній автохтонній спільноті.

Тому теперішній удар, що прийшов так несподівано, започаткований руками ще недавнього голови ОСІ А. Раєна, після 40 років, в яких ніхто із нашого оточуючого нас світу не мав до нас ніяких закидів, так сильно порушив цілою нашою спільнотою у ЗСА і Канаді.

Нагло наші сусіди стали неспокійні, почали в усіх нас добачувати прихованих нацистів, коляборантів, вбивців, воєнних злочинців. Вони заметушилися, кинулися шукати „винних", називаючи прізвища підозрілих у мнимих злочинах, описуючи давні спомини, подаючи факти, а передусім збудили нездорові та приспані почування ненависти, нетерпимости, почування, що „людина людині вовком".

Не будемо тут ще раз перелічувати усіх тих статтей, переслухань, стверджень, дослідів ОСІ, зроблених на підставі совєтських матеріялів, телевізійних фільмів, переслухань, про які постійно інформуємо наших читачів тепер на першій сторінці нашого щоденника. Вони добре знані українській громаді, як теж добре вбилися в пам'ять прізвища тих, що ведуть перед у цькуванні нашої спільноти. Імена Візенталя, Раєна, Нелсона, Сімеса стали вже для нас тепер символом цієї нової фази нашого життя, на нових місцях поселення.

Чому саме тепер? Чому вибрано цей час, щоб старатися нас здискредитувати, очорнити і наставити проти нас загальну публічну опінію?

Таке питання насувається кожному з нас і кожний має у відповідь іншу теорію. Найчастіше можна почути припущення, що наші „неспокійні сусіди" стали тепер знаряддям у руках іншої сили, яка довго і точно підготовлялася до того наступу і нової спроби знищення, а принаймні послаблення нашої спільноти поза кордонами України, а враз і з ними тих інших спільнот, які переселилися тут після Другої світової війни з країн, що залишилися під совєтською займанщиною.

Ті з нас, які приймають цю теорію як найбільш правдоподібну, думають, що у нашому випадку, це або відплата за вдале поінформування західнього світу про штучно викликаний совєтською владою Великий голод 1932-33 роках. А може це страх, що недалеке 1000-річчя Хрищення України-Руси можемо подати Заходові в правдивій формі, а не у перекрученій та пофальшованій інтерпретації?

Цікаве, що ця хвиля приписування нам колективної коляборації із нацистською Німеччиною прийшла саме в тому часі, коли Президент ЗСА закликає публічно до того, щоб після сорок років забути про те що було і про спільну вину всіх німців у подіях Другої світової війни, і у часі коли західній світ, а зокрема ЗСА починають прислуховуватись до давно вже голошеної нами концепції визволення поневолених Москвою народів.

Але все це не важливе, а важливе те, щоб переконати наших добрих сусідів, що вони непотрібно непокояться і що вони зловилися на вудку чужої фальшивої пропаґанди.

Жаль, а то й ненависть до тих, що таку погану славу про нас сьогодні поширюють, не поможуть, коли ми не зуміємо переконати, що це неправда, коли не подамо фактів, які говорили б інакше, від того, що тепер про нас пишуть і говорять.

У польському щоденнику „Ґвязда Полярна" з датою 13-го квітня ц.р. появилася широчезна стаття пера Юзефа Моджеєвського під назвою „Поляци і жидзі", в якій автор боронить поляків перед закидами, що Армія Крайова мордувала жидів, що Польща була в цілості антисемітською. Він не лише покликається на цілий ряд документів з Другої світової війни, на спомини і описи, але також явно-славно подає прізвища жидів з Варшави і Кракова, які співпрацювали з німецьким ґестапо і створили цілу сітку жидівських аґентів, які працювали для німців. Він цитує спомини жидівки, яку врятували поляки.

І ми напевно могли б з невеликими зусиллями шукати та виявляти випадки допомоги українців жидам у тих роках німецької окупації, бо знаємо з певністю, що серед нас не існувала лише одна родина, а багато таких, що переховували жидів, або допомагали їм хар-

(Закінгення на стор. 6)

Макар Дуда

Що робити на роботі?

Чим славляться умови праці на совєтських підприємствах? Назовіть що завгодно, — ніколи не вгадаєте.

А які умови забезпечують надзвичайні успіхи на тій роботі? Можете перерахувати все: справний варстат, якісний інструмент, висока кваліфікація робітника, безперебійне постачання сировини та запасних частин, — нічого схожого не буде складатися на правильну відповідь.

Основна запорука всіх трудових перемог — партійні гасла!

Без них варстат стоятиме, інструмент ламатиметься, запасні частини зникнуть і ніяка кваліфікація не поможе. А варто робітникові, прийшовши на працю, глянути на намальовані на стінах цеху заклики, як успіх ґарантований.

„Всі сили віддати!" — Будь ласка!

„Не зупинятися на досягнутому!" — Нізащо! Побіжимо далі!

„Виконати і перевиконати!" — З радістю!

„П'ятирічку — за чотири роки!" — Навіть за три!

У результаті — перемога, урочистий мітинґ, промови, нагороди, перехідний прапор переможцям у соцзмаганні з іншими цехами, які (ганьба і сором!) нічого не виконали і не перевиконали.

А чому? Тому що неуважно поставилися до закликів партії. Не всі сили віддали. Нічого не досягли, а зупинились.

Біда з такими. Скільки їх не підстьобуй, — стоять і ні з місця! Та хоч подивіться на передовиків!

Подивимось. В „Литературной газете" за 27-го березня на першій сторінці на чільному місці читаємо екстремне повідомлення:

„19 березня бригада різчиків металургійного заводу в Свердловську достроково завершили п'ятирічку до дня ленінського комуністичного суботника".

— Як це ви досягли такого неймовірного успіху? — поцікавився кореспондент газети у бриґадира. — Розкрийте секрет, якою ціною далася вам ця грандіозна перемога?

— Ніякого секрету і ніякої ціни, — скромно відповів бригадир.

— Розумію, — почав підказувати кореспондент, — ви мобілізували всі сили і віддали їх, адже так?

— Не зовсім...

— Ага! Значить, не зупинялися на досягнутому?

— Зупинялися.

— Тобто як?

— Стояли. Весь цех стояв. Було 160 годин постою. Не додали понад тисячу тонн виробів.

— Але звідки ж у вас така перемога? Навпаки ви сміливо рушили на штурм труднощів і добились перелому? В результаті переміг ентузіязм трудящих, адже так?

— Ні, не було штурму. Я тільки один раз прийшов на роботу, глянув на настінні гасла...

— І вони вас запалили?

— Ні, вогню не було, бо папір на тих гаслах, що одвіку там висять, протрухлявів, слів не розбереш. Тоді я сказав своїм хлопцям: „На роботі треба робити."

— Як, як, як? — розгубився кореспондент.

— А ви що думали?.. Отакий, бач, бойовий заклик...

Отак і з'явився на сторінці „Литературной газеты" мудрий заклик до трудящих мас: „На роботі — робити!"

Чудасія — та й годі! Ніхто ж про це досі нічого не знав! Скажи це трудязі — засміє! Щоб на роботі — робити?! Та йди від мене геть!...

А де ж тоді перекурювати? В карти пограти? Півлітри з товаришем роздушити? Врешті після такої роботи, де найкраще подрімати, як не на роботі?

Іван Кедрин

ДОБРА КНИЖКА І КІЛЬКА „АЛЕ"

(Вячеслав Давиденко. „На різні теми", Видання АДУК. Ню Йорк. Стор. 416)

Коли вдова по Вячеславові Давиденкові, Алла Давиденко-Косовська, мала сумніви, — як про це заявляє на самому вступі обговорюваної тут книжки — „чи є сенс видати журналістичні твори, які мають переважно злободенну, скороминучу вартість", то дістала правильну відповідь від прихильних їй і її покійному мужеві людей, що „кожний читач знайде в книзі щось для себе цікаве". Не тільки кожний читач статтей покійного Вячеслава Давиденка знайде там „щось цікаве", бо вартість цієї книжки глибша: вона збагатила нашу політичну літературу. У короткій Передмові редактор книжки Юрій Боровський (псевдо?) стверджує правильно, що це „збірка статтей, присвячених критиці сучасної совєтської системи в Україні та в цілому СССР, її забріханости, жорстокости". Книжка має чотири під відділи: „Політичний калейдоскоп", „Література і критика", „Українська мова" і „На різні теми", проте всі вони стосуються тієї самої злющої совєтської системи. Навіть дві полемічні статті — „Політичний діялог без висліду" і „Галичанство" М. Шлемкевича по суті це вияв послідовного, яскравого і непохитного антисовєтського і антикомуністичного світогляду Вячеслава Давиденка, водночас маркантний вияв його всебічного знання та глибокої культури. Ця культура Вячеслава Давиденка як журналіста-публіциста, редактора і громадсько-політичного діяча, проявлялася в орудуванні фактами з відкиненням бомбастичної фразеології та яскравих прикметників, в елегантному легкому стилі, у прегарній українській мові, що була притаманною цій людині, одному з найкращих наших „мовників".

Давиденко був націоналістом, він був видатним членом ООЧСУ, членом Головної Управи цієї партії і свій світогляд докладно з'ясував у статтях „Революційний шлях розвитку це природний шлях розвитку" та „Дещо про політичну пасивність". В цій останній статті виявляє свою крайність і безкомпромісовість супроти всього, що тільки пахне „радянством". Очевидно, що деякі його тези дискусійні, бо суто теоретичні, гіпотетичні. Наприклад: „Революційно-національну армію має творити політична організація з повстанських формацій, які стихійно творитимуться на території України та з українських старшин і вояків совєтської армії". Чи ми нині можемо передбачити, як і серед яких обставин розпадеться совєтська імперія і як той новий історичний шанс використає тоді український нарід? Чи ми можемо нині напевно твердити, що тоді будуть „стихійно творитися на території України повстанські формації?!". Добре було би, якби так сталося і можемо тільки разом із покійним Давиденком бажати собі цього. Але це залежить в першу чергу від ступеня, на якому у тому історичному моменті буде знаходитися національно-державна свідомість українських мас, виставлених нині на тиск експерименту перетворювання їх в „радянський народ" з російською мовою і культурою. Очевидно, ми не віримо, що цей експеримент вдасться ворогові і цю віру спираємо на досвіді всесвітньої історії. Але це тільки одна з можливостей, що політична організація творитиме нову повстанську армію, яка буде боротися за відновлення і закріплення суверенної і соборної української держави. З міркувань на цю тему не можемо забувати преважливої -може вирішної ролі яку можуть відігравати поворотці з совєтських ҐУЛаґів. Давиденко правильно твердить, що „Ставлення ОУН до сторонніх сил узалежнюється від їх ставлення до справи української державности". Таке становище не тільки ОУН, але всіх українських самостійницьких сил, що їх годі звужувати виключно тільки до кадрів ОУН — одного її чи й двох відламів цієї колишньої одностайної організації.

Давиденко був націоналістом, але не ексклюзивістом. Він був за співпрацю всіх українських самостійницьких сил, всіх українських людей, що визнають 4-ий Універсал. Найкращим доказом цього була його 20-ти-річна праця в редакції „Свободи" і його дружня співпраця з усіма без вийнятку членами тієї редакції. Найкращим доказом його надпартійного деравницького світогляду був спосіб, як він редагував офіційний орган ООЧСУ „Вісник": його хлібодавці в УНСоюзі і головний редактор „Свободи" не мали нічого проти його редаґування партійного органу ООЧСУ, бо за тієї його редакції „Вісник" нікого не ображував, не вів ніколи кампанії проти будь-якої конструктивної акції чи конструктивного діла, що творилися поза рамками ОУН. Давиденко запрошував до співпраці у „Віснику" кожного з тодішніх його товаришів з редакції „Свободи", включно з автором цих рядків, пропонуючи навіть невеличкий, як казав „символічний" гонорар. Стверджую, що впродовж 20-ти років нашої співпраці у редакції „Свободи" не було буквально ні одного випадку, щоб на тлі якихось політично-ідеологічних розбіжностей прийшло

(Закінгення на стор. 6)

КОЛИШНІЙ ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ЗСА Генрі Кіссінджер заявив на запити журналістів, що він підтримує президента Роналда Реґена у його стійкості щодо відвідин цвинтаря у Бітбурґу. Г. Кіссінджер уважає, що зміна того пляну могла б викликати величезну шкоду для заграничної політики ЗСА.

МЕЙОР НЮ ЙОРКУ Едвард Кач, відомий зі своїх дуже гострих та безпосередніх завважень на різні теми, у випадку критики пляну президента Реґена відвідати цвинтар поляглих у Бітбурґу є повздержливий і спокійний, хоча не схвалює стійкості Президента у цій справі. Уважають, що він це робить з думкою про те, щоб не антаґонізувати відносин поміж Ізраїлем і ЗСА, як також не зміняти сантимент президента до жидів і до міста Ню Йорку.

ПРЕМ'ЄР—МІНІСТЕР ізраїльського уряду Шімон Перез заявив кореспондентам, що відхід Ізраїля з південної частини Ливану має моральне значення для Ізраїля, як держави. Очевидно, це не означає, що мусулмани-шіїти, партизани Палестинської Визвольної Організації чи інші противники безкарно гулятимуть в південній частині розтарзаного громадянською війною Ливану, уряд якого не може дати собі ради з внутрішніми проблемами. Північний кордон, на думку Переза, буде забезпечений, а у випадку потреби ізраїльська армія кожночасно може окупувати частину Ливану задля власної безпеки. Мотто Шімона є таке: „вступай у війну, як існує конечність оборони батьківщини і шукай миру, як маєш нагоду". Очевидно, не всі ізраїльські політики погоджуються з тактикою Переза.

Любов Дражевська

ПРО ПЕРШІ РОКИ ДІЯЛЬНОСТИ УВАН У ЗСА ТА ЇЇ ПЕРШОГО ПРЕЗИДЕНТА М. ВЕТУХОВА

ІУ

У роках 1953-56 редактором був американець Генрі Небель, який трохи знав російську мову. У роках 1978-59 редаґувала Руфь Метьюсон, яка слов'янських мов не знала. Час від часу допомагали Майкл Лютер та Іван Фізер. І. Замша від 1952 року був технічним редактором і мав зв'язки з друкарнею.

За життя Ветухова Академія видала 21 українську книжку. Публікація шести з них була фінансована Фундацією Форда. Їх редаґували українські мовознавці та літературознавці Г. Костюк, Ю. Лавріненко, П. Одарченко, В. Міяковський, Ю. Шевельов.

∴

В Академії Ветухів вів велетенську організаційну роботу. Новоприбулі українські науковці середнього і старшого віку, які ще не увійшли до американського наукового життя, прагнули діяти в Америці: засновували секції та комісії, пропонували праці до друку, теми доповідей. Наукові конференції притягали велику авдиторію. Темп того життя характеризує кількість конференцій. Наприклад, у 1951-52 академічному році відбулося 10 пленарних конференцій і 29 конференцій секцій та комісій. У 1952-53 році прочитано 14 доповідей на пленарних конференціях і 116 — на секціях та комісіях. У тому ж академічному році було чотири конференції дійсних членів і 14 засідань управи.

Урочисті пленарні конференції президент в основному організовував сам. Для прикладу згадаю кілька з них. 4-го листопада 1951 року відбулася у приміщенні Нюйоркського Історичного Товариства конференція, присвячена пам'яті Михайла Драгоманова. Доповіді читали: Ф. Мозлі, С. Драгоманов та І. Лисяк-Рудницький. 19-го грудня 1954 року конференція пам'яті М. Грушевського відбулася в Колюмбійському університеті і була присвячена його 200-літтю. Доповіді: Олівер Фредеріксен — „Грушевський, як історик і творець історії", Д. Чижевський — „Грушевський, як історик літератури", І. Решетар — „Грушевський, як політичний провідник". Були врочисті конференції, присвячені 150-літтю Харківського університету, пам'яті Д. Багалія, А. Кримського та інші. Щороку у травні або червні відбувалися велелюдні збори членів і прихильників Академії, на яких Ветухів говорив про її працю в минулому академічному році.

∴

Від перших днів діяльности Академії Ветухів налагоджував співпрацю з ученими інших національностей. На другій в історії Академії конференції, 7-го червня 1950 року, білоруський учений Янко Станкевич, говорив про мову Литовського статуту. У квітні 1951 року відбулася серія з трьох конференцій на тему: „Україна і її сусіди". З доповідями виступали: російський історик М. Карпович, польський історик — О. Галецький і білоруський учений — Я. Станкевич. Член Академії, білорусин Антін Адамович, підрахував, що за десять років на конференціях Академії учені не-українці (11 національностей) прочитали 63 доповіді.

В Академії активно діяли секції і комісії, обсяг роботи залежав від їх членів. Тут Ветухів давав їм повну свободу і ініціятиву, сприяв у виданні збірника праць, коли такий був підготований. Наприклад, хоче професор Іван Розгін, щоб біологічна секція була у Дітройті — хай буде. Підготувала активна книгознавча секція до друку збірник праць своїй членів — видали українськомовний „Науковий збірник" ч. 2. Головою цієї секції був Юрій Тимошенко, в ній було понад 20 членів, систематично відбувалися її збори. Літературознавча секція (очолював Д. Чижевський) і історична секція (очолював О. Оглоблин) часто влаштовували наукові конференції.

Ініціятором заснування Комісії вивчення історії українсько-жидівських взаємин був Арнольд Марґолін, який співпрацював з Академією з дня її народження на американській землі. В роках 1953-59 кілька жидівських учених читали в Академії доповіді з історії українсько-жидівських взаємин. Після смерти Марґоліна, Ветухів підготував до друку випуск „Анналів", присвячений його пам'яті, де були надруковані праці членів Комісії.

Найактивнішою Комісією в Академії була і є Винниченківська комісія. Заснована 1951 року, вона єдина діє досьогодні.

∴

Від 1950 року на наукові конференції Академії вчащала молода ґенерація: студенти, аспіранти, бібліотекарі. Ветухів звертав на молодь особливу увагу, заохочував до співпраці в „Анналах". Молодь активно працювала в Комісії для вивчення пореволюційної України й Совєтського Союзу, що була створена 1952 року, очолював її І. Решетар, активним був Всеволод Голубничий. За вісім років праці на засіданнях Комісії було прочитано 69 доповідей.

Сьогодні першим віцепрезидентом Академії є Ярослав Білінський, науковим секретарем — Олег Федишин, генеральним секретарем і директором Бібліотеки та Архіву — Василь Омельченко. Всі три почали співпрацювати з Академією у студентські роки. Активний дійсний член Іван Фізер був близький до Академії від початку 1950-их років.

Передчасна смерть забрала сімох науковців, змолоду близьких до Академії. Ще за життя Ветухова (1958 року) помер у віці 33-ох років талановитий історик Павло Грицак. Свої останні роки він працював у слов'янському відділі Нюйоркської публічної бібліотеки і багато допомагав працівникам Академії, вишукуючи бібліографічні дані. Читав доповіді на конференціях Академії. Ветухів був дуже зажурений його смертю, до „Свободи" написав некролог.

(Закінгення на стор. 6)

ВІСТІ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

УІА в підготові до 1000-ліття Хрищення Руси-України

Скоро наближається світла подія для цілої української спільноти на рідних землях та в розсіянні, а саме: ювілей 1000-ліття Хрищення Руси-України. Деякі громади й установи вже заздалегідь роблять заходи, щоб гідно відзначити цю епохальну подію. Говориться про імпрези та почини, які не тільки звеличали б гідно цей ювілей, але також залишили б серед чужинців спомини і тривкі інформації про походження нашої нації, її історію, культуру та непоборну настанову на вільне самостійне життя.

Український Інститут Америки є в тому щасливому положенні, що може у великій мірі причинитись саме до ширення правди про український народ, його багату спадщину та про його незаспокоєні стремління. Розташований у найкращій частині Ню Йорку, в ряді славних музеїв на П'ятій авеню, УІА, здобувши собі знаменне місце у зв'язках з визначними американськими та чужинецькими громадськими діячами, матиме змогу використати ці зв'язки у святкуваннях нашого ювілею. В першу чергу, приміщення Інституту чудово надаються на наукові конференції, на які наші науковці могли б запросити представників чужинецького академічного світу. Ці приміщення вже відновлено внутрі, вичищено, відмальовано, а також придба но нове, модерне устаткування.

В рамках своєї праці, наміченої статутом, Інститут в додатку до лекцій української мови, історії і культури, які є акредитовані Гантер коледжом, та англійської мови для новоприбулих іміґрантів, влаштовує постійно ряд цікавих імпрез. І так, наприклад, в співпраці з Українським Гарвардським Інститутом, відбуваються лекції з ділянок української історії та літератури. Також виставляється там твори визначних українських і чужинецьких мистців, влаштовується концерти наших композиторів, програми молодих наших професіоналістів та цікаві інформаційні зустрічі старших громадян.

Найбільш успішними і цікавими виказуються симпозіюми та імпрези, в яких беруть участь американські та чужинецькі політичні діячі, науковці і церковні та громадські лідери. Варто б згадати тільки серію лекцій та симпозіюмів про національностеві проблеми в Совєтському Союзі, в яких брали участь, як доповідачі, члени американського Уряду, науковці і провідники американських організацій для збереження людських прав. Дуже успішними також виявились доповіді професорів Гарварду, а зокрема проф. О. Пріцака та проф. Дж. Мейса про Великий Голод в Україні. Великою популярністю втішаються також вже традиційні зустрічі з чужонаціональними та міжнародними групами, такі імпрези, наприклад, як Тиждень Східньоевропейських Народів, „Різдво довкруги світу та Великодні звичаї в різних країнах світу. Тоді різні народи мають змогу дати відчити, влаштувати виставки та концерти як зразки їх культурних надбань. Виступи українських груп незмінно займають передове місце в тих імпрезах. Участь представників УІА в Координаційній Раді, в культурних та харитативних організаціях нюйоркської метрополітальної округи (членами якої є також представники славного Лінколн Центр, фундацій Рокефеллера та Форда, Ради закордонних зв'язків) та інших, уможливила їм нав'язати зв'язки з найповажнішими американськими організаціями, члени яких тепер радо відвідують наші вищезгадані програми. Ці зв'язки і досвід стануть у пригоді УІА у святкуваннях тисячолітнього ювілею.

УІА, крім цього, ще радо віддасть до диспозиції нашим науковцям приміщення для святкових конференцій з їх чужонаціональними колеґами й також має в пляні влаштувати власні ювілейні програми. Між ними вибиваються на перше місце два головні проєкти, а саме: влаштування бібліотеки і світлиці, де чужинці могли б запізнатись з української проблематикою та створення постійної виставки історії, культури і спадщини українського народу. Виставку плянується розташувати на кількох поверхах і вона повинна представити важливіші сеґменти української історії і культури та зразки архітектурних і мистецьких творів. Вона користуватиметься зоровими і звуковими ефектами та по можливості ориґіналами чи копіями мистецьких творів.

До здійснення цих амбітних і важливих плянів запрошується наших істориків, мистців, працівників пера, архітектів, бібліотекарів, фільмових експертів та всіх, хто міг би причинитись до поширення в цьому чудовому домі т. зв. вікна у світ, через яке також чужинці могли б побачити нашу минувшину та запізнатись ближче з нашими надбаннями за останню тисячу років. Улаштування такої бібліотеки та виставки на високому світовому рівні вимагає багато вкладу праці таланту, ідей і також фінансових ресурсів. Тому УІА звертається до всього українського свідомого громадянства та до всіх наших установ і організацій з проханням про піддержку в здійсненні цього великого задуму.

Мґр Володимир Баранецький

Ілона Сочинська перед своїм олійним образом „Коні Айленд" величиною 144 на 56 інчів.

Гурток молодих професіоналістів при УІА

Вже понад три роки при Українськім Інституті Америки існує Гурток Молодих Українських Професіоналістів, який має за свою головну мету поширювати українську культуру та традиції між не-українцями.

Гурток відбуває зустрічі раз на тиждень, або раз на два тижні, щоб плянувати різні громадські, культурні та наукові імпрези. Цю групу очолює Юрій Мартинюк й активну участь у ній бере понад 250 осіб з міста Ню Йорку та околиці.

За останніх кілька місяців щоб зібрати фонди для Інституту, гурток зорганізував кілька товариських зустрічів, наприклад: масковий вечір 27-го жовтня 1984 року та новорічну забаву для ширшої української громади. Цього року влаштовано концерт молодого баса Стефана Шкафаровського, який відбувся 26-го січня і одержав прихильну критику в українській пресі, а також вечір „Тарас Шевченко у слові" 9-го березня 1985 року, де постать національного пророка через призму його літературної творчости та мистецтва представила запрошена з Дітройту театральна група. Усі ці імпрези були дуже успішні та захотили групу дальше активно продовжувати свою працю.

Ця група молодих свідомих українців, — всі професійно затруднені, — підходить до кожної імпрези з енерґією та ентузіязмом. Плянування відбувається завжди на професійному рівні, двома мовами, щоб зацікавити також американську та міжнародну публіку у їх праці.

Гурток Молодих Професіоналістів вважає, що значення і положення (на 5-ій авеню міста Ню Йорку) дасть їм нагоду познайомити не-українців з багатством української культури, мистецтва і традицій, як також вияснити їм мильні поняття та місконцепції про Україну та українців.

Саме тому, гурток вже вдруге влаштував по суботах і неділях, від 31-го березня до 14-го квітня ц.р., у приміщеннях УІА Великодній ярмарок для не-українців. Через відповідно приготовану фахову рекляму у формі плякатів і численних летючок, цю виставу-показ відвідало понад півтисячі чужинців.

Під час вистави проведено показ українських великодних звичаїв, співання гагілок, писання писанок, виставлення на окремих столах великодніх страв і писанок.

До організаційного комітету, крім Юрія Мартинюка, який його очолював, входили такі особи: Уляна Близнак, д-р Андрій Латишевський, Надія Семчишин, Лада Сочинська і Уляна Шумська. Писання писанок демонстрували першого тижня одягнені в народні строї Ірена Гошовська та Анна Саварин, другого ж тижня — Таня Оберишин і Лінда Сікора, остання американка, яка захопилась українським мистецтвом. Нарис про українські великодні звичаї приготовив Михайло Терех. Про цей великодній ярмарок в УІА були прихильні згадки у льокальній американській пресі середмістя Ню Йорку і також показ на телебаченні каналу 2.

Ще цього року гурток плянує зорганізувати окремі практичні заняття, щоб молоді професіоналісти могли вести поміж собою дискусії, професійні виміни думок та ідей. Початок цих зустрічів заплянованo на кінець травня і початок червня.

У справі членства в Гуртку Молодих Українських Професіоналістів просимо звертатися до Юрія Мартинюка на адресу, чи телефон Українського Інституту Америки, який подаємо на долині цієї сторінки.

М-та К-ць

Розвагова програма для українських сеньйорів в УІА.

Пленарне засідання Ради Директорів

Одно з важливіших засідань Ради Директорів УІА — це перше засідання після Річних загальних зборів. На ньому вибирається провід Інституту, включно з головами різних комісій, і плянується діяльність Інституту на найближчий, себто осінньо-зимовий сезон.

Таке засідання відбулось 30-го листопада 1984 року. На ньому вибрано провід УІА на наступний рік, а саме:

Екзекутивна Комісія: Теодор Джус - президент-емерит; інж. Володимир Назаревич - президент; мгр Володимир Баранецький - віцепрезидент; Зенон Бабюк - скарбник; інж. Марія Гончаренко - секретар (англомовний); д-р Ростислав Сочинський - секретар (україномовний); **Ревізійна комісія**: голова — інж. Остап Балабан; члени — Мирон Гнатейко і Ярослав Кришальський; **Організаційна комісія**: голова - д-р Юрій Кушнір; **Програмова комісія:** голова — інж. Володимир Гнатківський; голова музичних програм — Тома Гриньків; **Мистецька комісія**: голова— Аркадія Оленська-Петришин, заступниця голови інж. Марія Гончаренко; **Комісія опіки над будинком:** інж. Андрій Пащук; **Комісія суспільної опіки:** голова — Лідія Савойка; **Комісія громадських зв'язків:** голова— Марта Коломиєць; Роман Чайковський — член; **Освітня комісія** — проф. Зірка Дерлиця; **Комісія добровольців** — Нана Сочинська; **Комісія збірки фондів** — мгр Володимир Баранецький; **Правна дорадча комісія**: адвокат Володимир Стасюк, Андрій Рак, Данило Кузик.

Українські сеньйори під час освітньо-розвагової програми.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОГО ІНСТИТУТУ АМЕРИКИ

Під час літа, коли місто Ню Йорк опорожнювалось і багато його мешканців заповнювали вакаційні курорти цієї країни, Канади, Мехіко, Південної Америки й европейських країн, праця в УІА не припинялась, хоч обмежувалась вона до чисто практичної діяльности, а саме: ремонту та відновлення приміщень Інституту.

Літо минуло, але на протязі наступних шести місяців небагато публікувалось в українській пресі про УІА, хоч у його приміщеннях щотижня, а то й кілька разів на тиждень щось діялось: чи то науково-освітні курси, чи то імпрези, влаштовані або спонзоровані Інститутом.

Осінній сезон

Від вересня до кінця грудня 1984 року відбулись такі курси, лекції та симпозіуми: виклади української мови

Модельки, які демонстрували „Історичну ношу України" під час показу в УІА 64-го відділу СУА з нагоди 30-ліття його існування.

Світлила Лада Сочинська

Курс англійської мови для новоприбулих еміґрантів.

(початкові та заавансовані)- проф. Зірки М. Дерлиці та проф. Василя Омельченка; лекції англійської мови та горожанських дисциплін для нових іміґрантів, інформаційні та громадсько-суспільні й розвагові зустрічі українських сеньйорів, організовані Лідією Савойкою; інструкції гончарського виробництва (кераміки) мисткині Слави Ґеруляк; лекції будови і гри на бандурі, музичні інструкції: співу—Томи Гринькова, гри на фортепіяні — д-р Юліяни Осінчук, гри на скрипці—Галини Стрілець, віольончелі—Нестора Цибрівського.

Осінній сезон в УІА започатковано дуже мальовничо і милозвучно. В суботу, 20-го жовтня 1984 року відбулось відкриття першої індивідуальної виставки картин Ілони Сочинської-Шиприкевич, на якій було виставлено 20 олійних і пастельних образів різної величини, а також деяких рисунків. Виставка мала великий успіх. На її відкритті було понад 200 членів, приятелів Інституту та любителів мистецтва, серед них мистецтвознавців, також з-поза українського середовища, які (це можна було помітити) з ентузіязмом оглядали сюрреалістичні зображення молодої мисткині. Після виставки появилось чимало дуже прихильних рецензій таких мистців, як Святослав Гординський, Богдан Певний („Сучасність"), Теодор Терен-Юськів та інші.

Наступного дня у неділю, 21-го жовтня, Інститут був відкритий для членів і гостей, які мали змогу оглядати висліди ґрунтовного ремонту внутрішніх приміщень цієї майже 100-літньої палати, яку міністерство внутрішніх справ у Вашінґтоні й окрема комісія міста Ню Йорку признали національним історичним пам'ятником. Президент Інституту інж. Володимир Назаревич коротким словом представив зібраним слухачам пляни Ради Директорів УІА на майбутнє, які включали б дальше відновлення усіх кімнат і заль і влаштування постійних вистав творів українських малярів і скульпторів, створення бібліотеки книжок і періодики, які знайомили б чужинців з українською історією, культурою та традиціями. Гостей розважала мистецько-вокальною програмою сопрано Марія Ясінська-Мурована.

У цьому сезоні в Інституті відбулось кілька імпрез у програмі тижня слов'янських народів, а саме: виставка картин слов'янських малярів в Америці від 29-го жовтня до 5-го листопада 1984 року; відчит „Польські впливи на українських панславістів", у якому д-р Роман Леґедза обговорив діяльність Кирило-Методіївського Братства (2-го листопада) і на закінчення урочисте прийняття для визначних офіційних осіб міста Ню Йорку і представників слов'янських етнічних груп. Репрезентанткою українців як членка Ради Директорів Комітету Слов'янської Спадщини була Христина Обушкевич. 15-го грудня відбулось традиційне декорування ялинки українськими студентами.

Ще перед тим, 18-го листопада, влаштовано урочистий вечір в пошану покійного Володимира Джуса, фундатора, добродія і першого президента Українського Інституту Америки, при численному здвизі української громади, який відбувся в Нюйоркському Атлетичному Клюбі.

18-го грудня Український Інститут Америки влаштував дуже цікаву й корисну імпрезу „Різдво по всьому світі". Різні національні групи виставляли свої різдвяні присмаки і виконували вокально-музичні програми. Організаційний комітет цієї імпрези очолювала Лідія Савойка, член Ради Директорів УІА. Українську групу репрезентував мішаний хор „Думка", який проспівав кілька колядок. Далі виступали словени, домініканці, греки, філіппінці, італійці, шведи, поляки, ливанці, мехіканці, перуанці, арґентинці та румуни.

Варто було б також згадати зустріч Нового Року, скромну, але дуже милу, в якій взяли участь члени й приятелі Інституту, та „Традиційну Ялинку Лікарів", яка відбулась 20-го січня 1985 року з цікавою програ-

(Закінчення на стор. 5)

Аркадія Оленська-Петришин перед своїм олійним образом „Соняшні промені", величиною 62 на 51 ін.

ЗВЕРНЕННЯ ДО УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ

Завдяки невпинній і наполегливій праці теперішнього проводу УІА та моральній, а головно, матеріяльній підтримці всього активного його членства і приятелів, ми, врешті, дали доказ стейтовим і міським властям. про поважне значення цієї громадсько-культурної організації, яка своєю многогранною діяльністю дає значний вклад у збагачення культурного рівня не тільки української, але також і великої багатонаціональної спільноти наших співгромадян цієї найбільшої метрополії у ЗСА.

У висліді цих позитивних і корисних змін, УІА вступив в нову фазу своєї діяльности, зберігаючи як і досі свою успішну і багатогранну активність. Ми певні, що співпраця з нашими неукраїнськими співгромадянами й їхніми культурними установами дуже потрібна, щоб дати змогу світові пізнати, що ми, як і інші, не є тільки частиною „більшого" чи „меншого" нашого сусіда, але маємо великий вклад української тисячолітньої культури у вселюдську скарбницю в усіх ділянках життях.

Кожний, що хоч трохи слідкує за громадським життям нашої спільноти, напевно знає, що нам треба втримати зв'язок з іншими етнічними групами. Єдиний УІА своїм найкращим положенням у т. зв. столиці всесвітнього скупчення культурних, наукових, мистецьких, політичних, торговельних і багатьох інших установ й організацій світу, включно з ООН може репрезентувати і нашу активну присутність у житті інших народів світу. Тому для нас, українців, не тільки потрібно, але й мусить бути нашим завданням втримати цей престижовий дім у наших руках.

Це ж свого роду українська „амбасада", куди ніхто з нас, без огляду на його політичні чи інші переконання, не повстидається запросити найбільш визначних постатей з політичного, наукового чи мистецького світу, українського чи неукраїнського походження. Думаємо, що кожний, хто ставиться прихильно до успіхів нашого громадського життя, гордитиметься, що в додатку до існування ряду заслужених наших організацій і наукових установ, маємо ще УІА.

Власне тому, щоб ще більше зактивізувати працю цієї установи, нам потрібно створити сильну фінансову базу, щоб дати можливості проводити в життя намічені пляни і завдання. Щоб це осягнути, мусимо збільшити кількість наших активних членів, як також створити відповідної висоти сталий фонд, відсотки з якого оплачували б видатки, пов'язані з функціями Українського Інституту Америки.

Стаючи членом УІА, ви будете гордитися цим нашим надбанням й укріплювати свою віру в цінності, які дали цій країні багатоетнічність і багатокультурність, важливою частиною яких є українці. Тому дозволимо собі щиросердечно запросити вас і членів вашої родини стати членами Українського Інституту Америки.

Членська вкладка виносить 1,000 долярів на все життя, не підвищена від початку існування цієї установи, хоч 36 років тому ця сума була вдесятеро більше варта. Ця вкладка забезпечує вам право голосу на загальних зборах Інституту і дає вам усі права повного членства, передбачені статутом. На бажання ви можете сплачувати цю вкладку по 200 долярів річно на протязі п'яти років, коли ви стаєте доживотним членом УІА.

За аплікаціями просимо звертатись на подану на цій сторінці адресу і телефон.

Д-р Юрій Кушнір

Лекція українознавства в УІА.

Видає Український Інститут Америки
Редаґує Комісія громадських зв'язків
Адреса і телефон:
Ukrainian Institute of America
2 East 79 th Street
New York, New York 10021
(212) 288-8660.

25-ИЙ РІК ПОЯВИ ЖУРНАЛУ СУЧАСНІСТЬ

СУЧАСНІСТЬ — місячник літератури, мистецтва і суспільного життя — почав виходити в Мюнхені від січня 1961 року. Журнал постав на базі двотижневика *Сучасна Україна* і місячника *Українська літературна газета*, які виходили в 1951-1960 роках, отже її 25-ий рік фактично є 35-им роком її появи. Таким чином, *Сучасність* існує довше ніж будь-який її попередник, включно з місячником *Літературно-науковий вістник*, змінений згодом на *Вісник*, який виходив у Львові, в Києві і знову у Львові з перервами впродовж 33-ох років.

У передмові до першого числа *Сучасности*, її редактори та видавці взяли на себе два зобов'язання: поперше, що журнал "в основному буде присвячений питанням культури в широкому значенні цього слова", бо "саме на терені національно-культурному точиться найзапекліша боротьба за збереження національної субстанції українського народу"; і, подруге, що "журнал буде не партійним, а українським".

Завданням *Сучасности* завжди було й є розкривати правду про насильства ворога над українством і про самооборону народу. З цією метою *Сучасність* намагається прокладати мости зв'язку з нашими братами на Батьківщині. Наприклад, в лютому 1965 року журнал перший поінформував про нечуваний злочин нищення російськими шовіністами історичної пам'яті українського народу, в підпалі Бібліотеки Академії Наук УРСР у Києві. В січні того ж року *Сучасність* донесла до читачів заборонену поезію Василя Симоненка і його "Щоденник", а в лютому 1968 року надрукувала основну частину праці Івана Дзюби *Інтернаціоналізм чи русифікація*? Наш журнал постійно друкує документи самвидавної літератури в Україні.

Журнал виконує також своє друге зобов'язання — зберегти загальнонаціональний характер, бути форумом, який гуртує українських діячів незалежно від світоглядових чи групових спрямувань. Редакторами *Сучасности* були: Іван Кошелівець, Володимир Стахів, Вольфрам Бургардт, Богдан Кравців, Юрій Шевельов, Марта Скорупська. Тепер цей пост посідає Тарас Гунчак. Членами редакційної колегії були або досі є Богдан Бойчук, Василь Витвицький, Олександер Женін, Анатоль Камінський, Богдан Кордюк, Юрій Луцький, Василь Маркусь, Кирило Митрович, Аркадія Оленська-Петришин, Лариса Онишкевич, Богдан Певний, Леонід Плющ, Мирослав Прокоп, Роман Рахманний, Дарія Ребет, Богдан Рубчак, Роман Савицький, Надія Світлична, Олег Федишин. Тепер в редакційній раді є ще такі особи: Юрій Божик, Роман Ільницький, Всеволод Ісаїв, Джеймз Мейс, Богдан Нагайло, Володимир Нагірний, Ярослав Розумний, Франк Сисин, Роман Сольчаник, Данило Гусар-Струк.

Редакція *Сучасности* робила й робить зусилля для того, щоб на своїх сторінках розкрити перед читачами в Україні й в діяспорі панораму вільної української і неукраїнської літературно-мистецької творчости та зразки вільної політичної думки.

Наше видавництво випустило в світ до кінця 1984 року 152 книжки авторів з Батьківщини й української діяспори. Ось тут деякі з них, які пропонуємо читачам:

ЛІТЕРАТУРА І МИСТЕЦТВО

АНДІЄВСЬКА Емма. ***Роман про людське призначення.*** Обкладинка Я. Гніздовського. 1982. 454 ст.
Ціна 15,00 ам. дол.

БАРКА Василь. *Свідок для сонця шестикрилих.* Строфічний роман. Тверда обкладинка оформлення Я. Гніздовського. 1981. 4 томи, 500 ст. кожний.
Ціна 100,00 ам. дол.

ГІРНЯК Йосип. *Спомини.* Упорядкував Б. Бойчук. Мистецьке оформлення О. Слупчинського. 1982. 485 ст.
Ціна 23,00 ам. дол.

ГОРБАЛЬ Микола. *Деталі піщаного годинника.* Поезії та пісні. Упорядкувала Н. Світлична. Музичний редактор І. Соневицький. Обкладинка з картини Никифора в оформленні Я. Гніздовського. 1983. 398 ст.
Ціна 14,00 ам. дол.

ДІДРО Дені. *Жак Фаталіст і його пан.* Роман. Переклад з французької І. Кошелівця. Обкладинка Я. Гніздовського. 1970. 280 ст.
Ціна 8,95 ам. дол.

ІЗАРСЬКИЙ Олекса. *Літо над озером.* Роман. Обкладинка Л. Лавріненко. 1981. 331 ст.
Ціна 10,00 ам. дол.

КАЛИНЕЦЬ Ігор. *Підсумовуючи мовчання.* Поезії. Графіка Р. Петрука. 1971. 91 ст.
Ціна 3,50 ам. дол.

КОСТЮК Григорій. *У світі ідей та образів.* Вибране. Критичні та історико-літературні роздуми 1930-1980. Обкладинка С. Гординського. 1983. 537 ст.
Ціна 16,00 ам. дол.

КОШЕЛІВЕЦЬ Іван. *Олександер Довженко.* Спроба творчої біографії. Обкладинка Я. Гніздовського. 1979. 428 ст.
Ціна 18,00 ам. дол

ЛАВРІНЕНКО Юрій. *Василь Каразин — архітект Відродження.* Історичний нарис. Обкладинка Л. Лавріненко. 1975. 190 ст.
Ціна 7,00 ам. дол.

СВІДЗІНСЬКИЙ Володимир. *Медобір.* Поезії. Обкладинка Л. Гуцалюка. 1975. 204 ст.
Ціна 10,00 ам. дол.

СВЕРСТЮК Євген. *Вибране.* Літературні есеї. Обкладинка Л. Палій. 1979. 280 ст.
Ціна 8,00 ам. дол.

СЕМОНЕНКО Олександер. *Харків, Харків...* Спомини. Видання друге. Обкладинка О. Слупчинського. 1977. 240 ст.
Ціна 8,00 ам. дол.

СИМОНЕНКО Василь. *Берег чекань.* Поезії, новелі, щоденник. Видання друге, другий наклад. Обкладинка Я. Гніздовського. 1980. 306 ст.
Ціна 10,00 ам. дол.

СМОЛІЙ Іван. *Неспокійна осінь.* Роман. Обкладинка О.Слупчинського. 1981. 376 ст.
Ціна 13,00 ам. дол.

СОЛОВІЙ Юрій. *Про речі більші ніж зорі.* Збірка статтей про мистецтво і мистців. 152 репродукції. Обкладинка автора. 1977. 317 ст.
Ціна 15,00 ам. дол.

ШЕРЕХ Юрій. *Друга черга.* Література, театр, ідеологія. Обкладинка С. Ґеруляк. 1978. 389. ст.
Ціна 12,00 ам. дол.

СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА БІБЛІОТЕКА

ГРИНЬОХ Іван о. *Слуга Божий Андрей — Благовісник єдности.* Накладом автора. Тверда оправа. 1961. 220 ст.
Ціна 10,00 ам. дол.

ДМИТРИК Іван. *У лісах Лемківщини.* Спомини вояка УПА. Редакція Н. Ільницької. Видання третє. 1982. 303 ст.
Ціна 10,00 ам. дол.

ЖАБОТИНСЬКИЙ Володимир. *Вибрані статті з національного питання.* Переклад з російської, вступна стаття, примітки та коментар Ізраїля Кляйнера. Обкладинка І. Іваxів. 1983. 136 ст.
Ціна 9,00 ам. дол.

Зошити українського самвидаву. Випуск 1. *Погром в Україні 1972-1979.* Упорядкуваня, довідки і передмова Романа Купчинського. Обкладинка І. Іваxів. 1980. 312 ст.
Ціна 14,00 ам. дол.

Зошити українського самвидаву. Випуск 3. *Зупиніть кривосуддя! Справа Левка Лук'яненка.* Упорядкування, довідки і передмова Степана Садовського. Обкладинка І. Іваxів. 1980. 264 ст.
Ціна 14,00 ам. дол.

Іван Франко про соціялізм і марксизм. Рецензії і статті 1897-1906. Впорядкування, вступна стаття і довідки Богдана Кравцева. 1966. 258 ст.
Ціна 8,95 ам. дол.

КАМІНСЬКИЙ Анатоль. *Яка орієнтація?* Збірка статтей. Обкладинка І. Іваxів. 1981. 92 ст.
Ціна 4,50 ам. дол.

МАЙСТРЕНКО Іван. *Нариси історії Комунустичної партії України.* Обкладинка О. Слупчинського. 1979. 256 ст.
Ціна 8,95 ам. дол.

МОРОЗ Валентин. *Есеї, листи, документи.* Обкладинка Я. Гніздовського. 1975. 286 ст.
М'яка Ціна 7,50 ам. дол.
Тверда 10,00 ам. дол.

ПЛЮЩ Леонід. *У карнавалі історії.* Спогади. Переклад і редакція Марка Царинника. Друге видання. 1982. 372 ст.
Ціна 16,00 ам. дол.

РУДЕНКО Микола. *Економічні монологи.* Передмова Петра Григоренка. Обкладинка Л. Гуцалюка. 1978. 199 ст.
Ціна 8,00 ам. дол.

СКРИПНИК Микола. *Статті і промови з національного питання.* Упорядкував Іван Кошелівець. Обкладинка Я. Гніздовського. 1974. 268 ст.
Ціна 8,95 ам. дол.

Українська інтеліґенція під судом КҐБ. Матеріяли з процесів В. Чорновола, М. Масютка, М. Озерного та ін. Обкладинка Я. Гніздовського. 1970. 248 ст.
Ціна 10,00 ам. дол.

Українська суспільно-політична думка в 20 столітті. Документи і матеріяли. Упорядкували Тарас Гунчак і Роман Сольчаник. 1983. 3 томи, 510, 426, 381 ст.
Ціна 180,00 ам. дол.

ХЕЙФЕЦ Михайло. *Українські силюети.* Спогади. Обкладинка Н. Штендери. 1984. 237 ст.
Ціна 10,95 ам. дол.

ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ "СУЧАСНІСТЬ"

☐ Зголошую річну передплату в ювілейному році від ________________ місяця.

Належну суму в 40,00 ам. дол. залучую.*
Пенсіонери та студенти одержують 30% знижки.

* З Канади передплата приймається тільки поштовим грошевим переказом (Postal Money Order) в американських долярах.

☐ Прошу покищо прислати безкоштовний оглядовий примірник.

ЗАМОВЛЕННЯ НА КНИЖКИ В—ВА. "СУЧАСНІСТЬ"

Прошу вислати на мою адресу такі книжки:

1/ ________________________________
2/ ________________________________
3/ ________________________________
4/ ________________________________

☐ Належну суму в ________ ам. дол. залучую.*

☐ Належну суму вишлю після отримання книжок і рахунку.
/Кошти пересилки передплатникам за видавництвом, післяплатою рахуємо за пересилку/

☐ Включити до постійних передплатників УСІХ книжкових видань "Сучасности".**

*З Канади належність за книжки приймається тільки поштовим грошевим переказом (Postal Money Order) в американських долярах.

**30% знижки одержить кожний, хто стає постійним покупцем усіх наших майбутніх видань. Він також одержує знижку на наші попередні видання, хоч і не зобов'язаний їх купувати.

FOCUS ON UKRAINE SUBSCRIPTION

☐ I wish to subscribe to *Focus on Ukraine*.
Enclosed find remittance in the amount of U.S. $30.00 for one year beginning ________________
A 30% discount applies to students and senior citizens. Libraries and institutions: U.S. $90.00.

☐ I do not wish to subscribe to *Focus on Ukraine* at this time, however, I wish to receive an examination copy free of charge.

SOVIET NATIONALITY SURVEY SUBSCRIPTION

☐ I wish to subscribe to *Soviet Nationality Survey* for:
☐ one year at U.S. $30.00 ☐ two years at U.S. $55.00 ☐ three years at U.S. $75.00
An aditional 30% discount applies to students and senior citizens.

Enclosed find remittance in the amount of U.S. $______ for subscription beginning ________________.

☐ I do not wish to subscribe to *Soviet Nationality Survey* at this time, however, I do wish to receive an examination copy free of charge.

ПЕРЕДПЛАТА НА ЖУРНАЛ "ФОРУМ"

☐ Зголошую річну передплату від ________________ місяця.

Належну суму в 25,00 ам. дол. залучую.
Пенсіонери та студенти одержують 30% знижки.

☐ Прошу покищо прислати безкоштовний оглядовий примірник.

Mail all coupons to:
Всі анкети висилати на адресу:

SUČASNIST
254 W. 31st St., 8th Floor
New York, NY 10001
U.S.A.

Tel.: (212) 254-4334

____
____
____
Прізвище і адреса / Name and address (латинкою)

"Сучасність" також випускає такі інакомовні періодичні видання:

What's news in Soviet Ukraine?

Read *Focus on Ukraine* to find out.

Focus on Ukraine; Digest of the Soviet Press is a journal of translations dealing with — developments in the Party, its ideology, its ancillary organizations; — what's happening in Ukraine's literary, educational and cultural life; — Ukraine's economic situation in both industry and agriculture. All are dutifully recorded. In addition, the journal will occasionally publish excerpts of articles on foreign policy issues, as presented in the Soviet Ukrainian press.

Focus on Ukraine is an indispensable research aid for students of Ukraine and the Soviet Union; a valuable tool for people interested in international affairs in general and the politics of communism in particular.

Ten issues annually for only U.S. $30.00 per annum. V. L. Kaczmarskyj, editor.

The Soviet nationality question is now acknowledged to be important and far from answered. Nevertheless, the USSR's non-Russian nations still do not receive the attention they merit. *Soviet Nationality Survey* helps you fill that gap by covering the latest political, social, economic and cultural developments among the non-Russians. A concise and comprehensive bulletin, the Survey is an essential source of nationality news.

Soviet Nationality Survey appears ten times annually and also costs U.S. $30.00 for a one-year subscription.

Alexander J. Motyl, editor.

Суспільно-політичний журнал *Форум*.
Редактор Володимир Малинкович.

Російськомовний квартальник демократичного напряму. Метою *Форуму* є інформувати своїх читачів про актуальні теми життя і боротьби народів СРСР за права людини та національну незалежність. Журнал також ставить собі завдання розвивати співпрацю з тими російськими діячами, які стоять на позиціях державного суверенітету неросійських народів СРСР і які водночас ведуть боротьбу за демократизацію Росії проти комуністичного тоталітаризму та за побудову російської держави на етнографічних землях російського народу.

Річна передплата за чотири числа — 25 ам. дол.
Число має 240 сторінок.

В СЕНАТІ ОДНИМ ГОЛОСОМ переголосували плянований Президентом бюджет і це дало йому символічну побіду. Всі однак здають собі справу з того, що цей плян бюджету перейде ще великі зміни, заки буде остаточно затверджений.

АМЕРИКАНСЬКІ ФАРМЕРИ, які займаються годівлею худоби, стоять перед такою самою кризою сільської господарки, як ці фармери, які управляють поля. Останніх п'ять років вони мають труднощі з одержанням кредитів з продажу худоби і з низькими цінами на худобу. З того приводу багато тих фармерів зменшують свої господарства.

Рік Молоді і наша громада

Рік молоді вже в повному русі. Що цікавого діється в тім напрямі? Що ми робимо і що можемо зробити для нашої молоді? Що наша молодь хоче осягнути, здобути в цім році, що сподівається від нашої громади від наших організацій, від Канади?

Такі і подібні думки будуть порушувати представники молоді на панелі, що його влаштовує виходна комісія СФУЖО в суботу, 11-го травня ц. р. в Інституті св. Володимира, при 620 Спадайна аве., о год. 7-ій увечорі.

Виховна комісія СФУЖО запросила до участи всю зорганізовану молодь Торонто і участь свою зголосили: Марта Дичок з Пласту, Павло Дзядик від „Української Молоді Христові", Тарас Мочула з ОДУМ-у, Тарас Підзамецький з МУНО та Аля Козак, представниця нашої наймолодшої іміграції з Польщі.

Фиховна комісія СФУЖО вірить, що цікаві думки молодих учасників панелю (вік учасників не більше, як 25 років), і дискусія після неї дадуть нам не тільки багато ідей для дальшої праці, але й поможуть їх зреалізувати в користь молоді, а тим самим цілої нашої громади.

Виховна комісія СФУЖО сердечно запрошує всю нашу зорганізовану і незорганізовану молодь та всіх „молодих духом" взяти участь в панелю та своїми думками збагатити її перебіг.

Виховна комісія СФУЖО

КУРС МИСТЕЦЬКОГО СЛОВА В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — Центер Української Культури влаштовує тут від 5-го до 17-го серпня ц.р., курс мистецького слова під керівництвом Лідії Крушельницької. У програмі: праця над українською вимовою, читання поезій, спільні виступи. Зголошуватись треба до 15-го червня. За докладнішими інформаціями треба писати, або телефонувати на адресу: Ukrainian Center c/o I. Sonevytsky, 62 East 7th Street, New York, N.Y. 10003 tel.: (212) 674-6569.

Діяльність...

(Закінчення зі стор. 3)

мою і „несподіванкою" для дітей.

Весняний сезон

Освітню діяльність УІА у цім сезоні запляновано майже така само, як і в попередньому: курси, лекції та симпозії. Викладачі також майже ті самі.

Щождо мистецько-артистичних виступів, то започаткував цей сезон Тома Гриньків фортепіяновим речиталем творів українських композиторів 24-го лютого ц. р. 3-го березня сопрано Марта Кокольська виступила в УІА з концертом низки пісень.

Відкриття мистецької виставки Аркадії Оленської-Петришин, на якому вона показала біля 20 найновіших олійних картин, відбулося в неділю, 24-го березня.

Серія концертів камерної музики, в якій беруть участь, крім маестра Т. Гринькова, вільончеліст Нестор Цибрівський і скрипаль Осип Барківський почалась того ж самого дня і буде продовжуватись до кінця сезону під зарядом музиколога і композитора проф. Ігоря Соневицького.

З важливіших імпрез, які відбулись в УІА варто було б згадати вечір на честь д-ра Володимира Душника з нагоди 50-ліття його журналістичної та громадської діяльности, який влаштував окремий комітет 30-го березня ц. р. з участю понад 200 осіб.

Нова камерна група, яку очолює піяністка Лариса Крупа, дала концерт 25-го квітня і дасть ще один 6-го червня.

Українське Лікарське Товариство Північної Америки разом з Українським Інститутом Америки плянує відзначити 12-го травня ц. р. 40-ліття від смерти д-ра Юрія Липи, визначного лікаря, публіциста і громадського діяча, який згинув геройською смертю в рядах УПА у боротьбі з червоним наїздником.

Окремий комітет підготовляє також оригінальну імпрезу, звану „Показом сучасної жіночої моди" проектованої і створеної на ручно розмальованих шовках Ніною Бих, яка відбудеться в приміщеннях УІА в неділю, 19-го травня ц. р., в год. 3-ій по полудні. Зразки включатимуть щоденні, святочні та вечірні строї, оригінально та елегантно оздоблені барвистими візерунками.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН обрав тим разом актора Фесса Паркера, який буде репрезентувати З'єднані Стейти Америки на церемонії відзначення 43-ої річниці битви на Коралевому морі з участю австралійської морської і повітряної фльоти. Святкування відбудуться в Австралії в тижні від 3-го до 10-го травня і мають за завдання підкреслити американсько-австралійську дружбу і співробітництво в різних галузях.

У сороковий день трагічної смерти
Незабутнього Приятеля моєї Родини

бл. п. ред. Романа Данилевича

складаю сто долярів
на фонд ПЛАСТОВИХ ВИДАНЬ.

Ірииней ТЕМНИЦЬКИЙ

Вшановуючи пам'ять Дорогого

бл. п. Юрія Стефаника

який 25-го квітня ц. р. відійшов у Вічність,
складаємо сто долярів
на фонд Об'єднання українських письменників „Слово".

Софія й Іриней ТЕМНИЦЬКІ з синами

Вшановуючи пам'ять Дорогих Земляків

бл. п. мґр. Юрія Стефаника
і
бл. п. мґр. Стефана Новоженюка

складаю $50.00
на Гарвардський Проєкт Відзначення 1000-ліття Хрищення Руси-України.

Шановним Родинам складаю щире співчуття.

Рочестер, Н. Й. МАРІЯ ХОЛЄВЧУК

З глибоким сумом повідомляємо, що 1-го травня 1985 року
на 72-му році життя упокоївся в Бозі
наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ПЕТРО МАЦІБОРСЬКИЙ

ПАРАСТАС у п'ятницю, 3-го травня 1985 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенню Литвин і Литвин, 1600 Stuyvesant Avenue, Union, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 4-го травня 1985 р., о год. 10:30 ранку з церкви св. Ів. Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ПАРАСКЕВІЯ
доньки:
МАРІЯ КІҐІЧАК з чоловіком ІГОРЕМ та синами ТАРАСОМ І ДАНИЛОМ
ЛЯРИСА
Ближча і дальша Родина в Америці й Україні

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що 10-го квітня 1985 року на 78-му році життя
відійшла у Вічність в Торонто, Канада

бл. п.

Катерина Винницька

з дому Тустанівських

ПОХОРОН відбувся в суботу, 13-го квітня 1985 р. в церкві св. Димитрія, 135 Ля Роз, Торонто, Канада.

Залишені у глибокому смутку:

ВОЛОДИМИР — муж
МИРОСЛАВА ЛУЦІВ — донька з чоловіком ОРЕСТОМ, внук ЮРІЙ з дружиною ДАРІЄЮ і внучкою МИРОСЛАВОЮ
ОСТАП — син з дружиною НАТАЛІЄЮ, внучки — МАРТА з чоловіком ТАРАСОМ і ЛІДА з чоловіком ПЕТРОМ і внук БОГДАН
ПЕТРО — син з дружиною СОФІЄЮ, внучки — БОЖЕНА і МИРОСЛАВА з чоловіком АВҐУСТОМ, правнуком КРИСТОФЕРОМ і правнучкою ТЕТЯНОЮ
РОМАН — син з дружиною ЛЕСЕЮ, внук — МАРКІЯН, внучки — КАТРУСЯ і ДАРІЯ
три сестри і брат з родинами в Україні і Польщі
ближча і дальша родина

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.

КАТЕРИНИ ВИННИЦЬКОЇ

буде відправлено

ЗАУПОКІЙНУ СЛУЖБУ БОЖУ і ПАНАХИДУ

за спокій душі Покійної
в українській католицькій церкві св. Димитрія
135 Ля Роз, Етобіко,
в понеділок, 20-го травня 1985 р., о год. 8:30 вранці.

П О Д Я К А

Родина складає сердечну подяку всім тим Особам, що взяли участь у похоронному процесі Покійної Катерини. Дякуємо о. д-рові Даниляковi, о. митратові І. Татаринові і о. Т. Позинському за відправу Панахид, Служби Божої і нагробних молитов. Водночас щиро дякуємо всім Особам, які взяли участь у Панахидах і похоронних відправах та за їхні вислови співчуття. Дякуємо п. В. Курилеві зі Содбур за його слово під час тризни. Дякуємо всім Тим, що заквітчали домовину. Щире спасибі всім Жертводавцям, які у пам'ять Покійної зложили пожертви на будову собору св. Івана Хрестителя в Оттаві та пресфонд для часописів. Всі пожертви будуть оголошені в пресі. Окрему подяку складаємо пані А. Яцишин за переведення збірки.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибита — РОДИНА

Добра...

(Закінчення зі стор. 2)

до суперечки з Давиденком чи до будь якого дисонансу.

І тут саме починається „але" на адресу цієї доброї і гарної **книжки**, з добрими, деякими дуже добрими статтями автора, що був одним із найкращих наших советологів: він не тільки пильно перечитував советську пресу, газети і журнали, але й різномовну літературу, що торкалася СССР і тому мав знання, що його вмів перепускати через хист публіцистичного аналітика, який шукає синтези. І тому, що це „пар екселлянс" публіцистика, то під поважний сумнів підпадає прикрашення цієї книжки аж 26 світлинами, крім світлини автора на вступі, яка повинна бути. **Але дивний** підхід застосовано супроти цих світлин. Наприклад, на сторінці 69-ій є світлина членів редакції „Свободи", де В. Давиденко працював 20 років. Підписано там: „Кожний мислить про своє... А Шумейка, милої людини, вже нема...і Кравцева і Давиденка теж. 1957". На різних інших світлинах є з поміж колишніх редакційних колег Давиденка прізвища тільки Луцева і Кравцева — інші промовчано. Це, мабуть, перший і єдиний випадок в історії друкованого слова, щоб партійний критерій симпатій чи антипатій стосувати у тексті книжки, та ще й такого автора, який абсолютно такого критерія не визнавав.

На сторінці 197-ій є світлина „Учасники З'їзду Українських журналістів, Союзівка 1965 р." - списка присутніх не подано, хоча він поданий у книжці „Два З'їзди", відкіля узято ту світлину, не згадавши джерела. Те саме стосується сторінки 244: „Другий З'їзд журналістів Америки і Канади, Торонто 1966" — світлина теж із книжки „Два З'їзди", без подання джерела. До речі, В. Давиденко на обох тих З'їздах належав до Комісії, яка виготовила „Звернення до журналістів у УССР". Далі: ніде, ні під одною статтею не подано часу, коли така була писана, ані часопису, де вона появилася була. З цього виходить така диковина, що автор аналізує в теперішньому часі перебування Хрущова в Америці, що було за Д. Д. Айзенгавера, докладно 15-27-го вересня 1957 року, і у зв'язку з тією візитою Хрущова. На іншому місці Давиденко пише про Брежнєва, наступника Хрущова на становище генерального секретаря компартії СССР. Пише мудро і правильно, вдумливо, як знавець советської тематики. Але знову таки стаття писана з дієсловами у теперішньому часі. Хто знайомий із ходом подій та зорієнтований у міжнародній, зокрема советській проблематиці, той зрозуміє що це редакційно-технічний промах, але ж книжка, як це підкреслено у вступі, призначена для ширшого читача у чому помагає легкий приступний стиль писань Вячеслава Давиденка. Врешті обгортка Бориса Береста — гарна, естетична, але годиться для збірника ліричних віршів або любовного роману, а книжка з публіцистикою вимагає чорного графічного оформлення.

Алла Давиденко-Косовська вибачить за ці завваги — вона думала добре, і вона не винувати, що до бочки доброго меду додано ложку дьохтю. Видано тільки перший том — може би в заповіджених наступних двох томах виправити ці неполадки.

Про перші...

(Закінчення зі стор. 2)

Після смерти Ветухова померло шість науковців з молодшої ґенерації, які за його життя були активні в Академії: у віці 44 років помер Леонід Соневицький, у 47 років — Всеволод Голубничий, 55 Років — Василь Знаєнко, 57 років — Кость Варварів, 62 — Іван Лисяк-Рудницький, 63 роки — Євген Пизюр. Наче якийсь фатум.

* * *

Ветухів бував в Академії майже щодня у другій половині дня, після праці в ляболяторії. Він був людиною в двох світах: один — світ генетики, її широкі проблеми, біологічний підхід до людини; другий — світ Україна, українська наука. В Академії на нього чекали відвідувачі, редактори, листи. Виходили з Замшею з Академії, звичайно, коло 8-9-ої вечора і бувало що Ветухів ще їхав до ляболяторії, бо не встиг зранку закінчити чергового експерименту. В суботи й неділі звичайно бували конференції та засідання.

У листопаді 1958 року Ветухів захворів. 17-го лютого 1959 року мав операцію, 11-го червня помер від раку.

В останні місяці життя, поки йому не стало зовсім погано, Ветухів цікавився Академією. Замша майже щодня приходив із справами та листами. Ветухів переглядав статті до „Анналів", що саме тоді йшли до друку. Його відвідувало багато людей.

Та прийшов час, коли Ветухів відчув, що кінець недалеко. Тоді він попросив Юрія Шевельова стати президентом Академії. На цьому пості Шевельов був від осени 1959 року до 1961 року, і є від травня 1979 року дотепер.

Тепер інші умови і проблеми, серед членів Академії у великій більшості нова ґенерація, але основне завдання лишається: робити те, чого не може робити Академія у поневоленій Україні.

Наші...

(Продовження зі стор. 2-ої)

чами, лікарською опікою чи можливістю утечі. Ще живуть серед нас такі, як живуть й колишні в'язні концентраційних таборів, які найкраще можуть подати нашому оточенню факти, що українці були не лише сторожами і помічниками у цих таборах, — як пише Раєн та інші, йому подібні, а також в'язнями на рівні з жидами.

* * *

Сорок п'ять років це довгий проміжок часу і ми всі, що ще залишились із тих, які пережили німецьку окупацію не одне з часом призабули, або і не радо пригадували, бо війна була кошмаром, який залишив на нас усіх свій слід. Але коли тепер пишемо ці рядки таки зарисовуються картини із тих часів:

• Бачимо переповнений львівський трамвай, де частина переділена ланцюхом „Нур фір Дойче". Ми тиснемося в другій половині наріні з жидами, в яких жовта опаска на рамені, та з усіми іншими „унтерменшами".

• Бачимо русяву, з білим обличчям молоду дівчину, яка, перекинувши через рамя з жовтою опаскою куртку, щоб не впало в око хто вона, ранками тихо заходить до нашої кухні, щоб дістати харчі та ліки для хворої матері.

• Бачимо славні „облави" на вулицях наших міст, у яких німецькі відділи силоміць забирали на авта припадкових прохожих та всіх разом без різниці національности вивозили на примусові роботи до Німеччини.

• Бачимо афіші, розліплені на мурах міста, з довгим рядом прізвищ українських, поруч із жидівськими, закладників, яких розстріляли саме німці у відплату за якийсь невідомий жертвам вчинок.

• Бачимо довгі черги біля харчових крамниць, де стоять одні за одними терпеливо, стоять усі „унтерменші", щоб дістати свій скромний тижневий приділ на картки.

• Бачимо обличчя знайомого лікаря-українця, який іде на розстріл з дружиною жидівкою і підлітком сином-одинаком.

• І вкінці бачимо найбільше потрясаючу картину; коли воєнна хуртовина закинула нас у австрійські Альпи в сусідстві Ебензее, де знаходився один з концентраційних таборів. Це були перші дні травня, рівно сорок років тому, коли американці зайняли цю територію. Ми сподівалися, що в таборі українці і пішли, щоб шукати за своїми. В'язні саме виходили гуртами у своїх смугастих одягах — живі трупи з білими обличчями. Ішли піддержуючи один одного і ніхто тоді не ділився на групи різних народів, бо всі були однакові. Нам вдалося відшукати ред. Данила Чайковського, який потребував негайної лікарської допомоги і її він від нас дістав. Його немає уже між живими, але може є інші, що були там разом з ним та пам'ятають ці хвилини. Ми ж були тільки припадковими глядачами.

* * *

Невже ж немає серед нас осіб, що пам'ятають такі чи подібні моменти і невже ж у нікого немає відваги чи охоти пригадати їх і подати до публічного відома нашим сусідам, так як подають паки і паки всіми засобами інформації ті, які були учасниками жидівського голокосту?

Може слід негайно відкрити в наших часописах рубрику, в якій можна б реєструвати такі факти з переживань наших людей, які заперечили б фальшивій опінії про нас, як народ?

Нам здається, що це конечне. Ми є в борзі перед тими, які вже самі боронитися не можуть і ми є боржні перед нашими дітьми, щоб вони, не знаючи дійсних фактів, яких ми їх ніколи не навчили, не жили під тим тавром, яким тепер стараються нас знеславити наші „неспокійні сусіди".

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

35-літній Ювілей УСТ „Черник" у Дітройті

Між численними організаціями, які існують серед кожної етнічної групи на особливу увагу заслуговують ті, які працюють над молоддю і для неї. Тут слід відмітити у першу чергу ті організації, які крім культури духа плекають теж культуру тіла, тобто спортові товариства. Вони защеплюють у молоді змалку не лише бажання перемоги, але також і принципи дружности, здорового суперництва.

Дітройт має особливий привілей гордитися саме такою організацією, яка на протязі минулих 35 років має кожнорічно під своєю опікою пересічно 200 молодих людей, згуртованих у різних ланках. Такою організацією є УСТ „Черник", яке від 1949 року пройшло довгий і важкий шлях. Не раз треба було майже понадлюдських зусиль не лише на те, щоб виправдати своє існування, але й на те, щоби ширити між чужими добре ім'я про Україну.

Завдяки доброму проводові товариства і таким ентузіястам спорту як В. Дигдало, М. Шумило, М. Богданович, Т. Гайда, В. Кізима, Л. Кіналь, Р. Мазяк, А. Крупський, М. Костюк, М. Миколенко, брати Гнатюки, С. Присяжнюк і багато інших, УСТ „Черник" за час свого 35-літнього існування багато разів здобував першенства, або одні з перших місць у різних компетиціях, особливо в копаному м'ячі.

Тому саме мені було приємно прийняти запрошення і бути на ювілейному бенкеті і забаві, що відбулися в суботу, 9-го лютого 1985 року, у приміщенні Українського Культурного Центру у Воррені. Около 180 присутніх були приємно вражені вправним переведенням імпрези. Бенкетом і забавою займався окремий комітет, головою якого був колишній голова Товариства Володимир Дигдало, який теж виконував обов'язки ведучого програмою. У короткому слові — відкритті В. Дигдало висловив радість з приводу ювілейних святкувань і поділився думками про доцільність існування та осяги „Черника". Отець С. Соболь, ЧСВВ, душпастир церкви Непорочного Зачаття у Гемтремку перевів молитву.

Після їжі голова УСТ „Черник" Володимир Гнатюк представив першого з двох промовців, гостя з Філядельфії, відомого на міжнародному форумі колишнього тренера олімпійської збірної ЗСА, Володимира Чижовича, який в англійській мові, з питомою йому легкістю і дозою гумору, поділився з присутніми своїми споминами. Він підчеркнув факт, що у своїх міжнародних поїздках часто зустрічався з українцями, не раз зовсім у непередбачених обставинах. Його промову присутні прийняли дуже тепло.

Другим з черги промовцем був один з найбільш відомих і визначних спортовців в Україні, як теж на еміграції, Олександер Скоцень. О. Скоцень українською мовою зупинився довше над аналізою спорту, як середники виховання молодої людини. Він теж поділився споминами про своє блискуче минуле і згадав про видання своєї книжки „З футболом у світ", яка незабаром має вийти з друку.

Після бенкету присутні ще довго забавлялися при звуках оркестри „Каменярі". В одній частині залі приємно було оглянути численні трофеї і нагороди, що їх здобули дружини і спортовці УСТ „Черник" на протязі 35 років. У загальному імпреза була дуже вдалою і ведучий програмою В. Дигдало дуже добре вив'язався із свого завдання.

З чепурно виданої програмки приємно було відмітити прізвища членів Ділового комітету в складі: В. Дигдало, голова; члени: М. Шумило, А. Гайда, Віра Гнатюк, Н. Татарський, Стефа Присяжнюк, М. Богданович, В. Гнатюк, Р. Гнатюк, Л. Кіналь, Р. Мазяк, М. Миколенко. Вкінці слід скласти для УСТ „Черник" на руки молодого голови В. Гнатюка побажання якнайкращих успіхів в майбутньому. Важне, щоб УСТ „Черник", не зважаючи на факт, що тимчасово не має своєї домівки, вдержався та дальше проводив корисну працю для нашої молоді і громади. Мандатом для товариства на майбутнє від української громади великого Дітройту є щоб „Черник" у якнайкоротшому часі старався придбати власну домівку та продовжував ще на багато років почесне завдання-опікуна молоді і носія українського спорту у Дітройті.

Зенон Василькевич

ЗАМІСТЬ КВІТІВ

Св.п. Б. Куцан

Щоб належно вшанувати пам'ять великого українського футболіста, приятеля і колеги по спорті, Богдана Куцана, з яким я мав честь і приємність змагатися колись на спортових майданах рідної землі та на еміграції в красках ульмівської „України", згідно з бажанням родини складаю замість квітів на його свіжу могилу 250 долярів на видання книжки Олександра „Лєня" Скоценя „З футболом у світ", а при цій нагоді закликаю інших любителів футбольного спорту та симпатиків покійного йти моїми слідами, пересилаючи свої пожертви на адресу: Alex Skocen, 370 Dixon Rd., Weston, Ont. Canada, M9R — 1T2.

На цьому місці хочу теж відмітити, що „Бодьо" був за свого життя активним членом збіркового комітету в Чикаго та ревним прихильником видання тієї книжки, яка повинна появитися на ринку уже літом, або осінню цього року.

Роман Дубляниця

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МАРІЯ ЗОТОВСЬКА, член УНС Відд. 25-го Т-ва „Свобода" в Джерзі Сіті, Н.Дж., померла на 86-му році життя. Нар. 1899 році в селі Барвінково, Україна. Членом УНС стала 1950 року. Залишила у смутку племінницю Анну Бойчук з чоловіком Богданом і синами Юрієм і Богданом. Похорон відбувся 25-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

МИХАЙЛО КУХТА, член УНС Відд. 321-го ім. свв. Петра і Павла у Фініксвіллі, Па., помер 20-го лютого 1985 року на 77-му році життя. Нар. 14-го червня 1908 року на Україні. Членом УНС став 1952 року. Залишив у смутку чотири доньки — Гелен, Еріку, Анну і Соню; трьох синів — Петра, Андрія і Івана; двох сестер — Софію Цекот і Розалію Мулик. Похорон відбувся 23-го лютого 1985 року на цвинтарі свв. Петра і Павла у Фініксвіллі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Дмитро Чук, секр.

ІВАН БАРДЕҐА, член УНС Відд. 407-го в Торонто, Онт., помер 20-го лютого 1985 року на 65-му році життя. Нар. 1920 року у Ворохті, Україна. Залишив у смутку дружину Катерину і три доньки — Віру, Ярославу і Марію. Похорон відбувся 23-го лютого 1985 року на цвинатарі св. Хреста в Скарборо, Онт.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

Д-р ВОЛОДИМИР БІЛЕЦЬКИЙ член УНС Відд. 295-го в Акроні, Огайо, помер 23-го лютого 1985 року на 89-му році життя. Нар. 21-го вересня 1895 року в Гребенному, повіт Рава Руська, Зах. Україна. Членом УНС став 1949 року. Залишив у смутку дружину Юліянну. Похорон відбувся 26-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Хреста в Акроні, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

К. Дейвис, секр.

ВАСИЛЬ ДІДОШАК, член УНС Відд. 455-го ім. Лесі Українки в Асторії, Н.Й., помер 24-го лютого 1985 року на 69-му році життя. Нар. 1916 року в Калуші, Україна. Членом УНС став 1973 р. Залишив у смутку дружину Тетяну, доньку Зеновію Дідошак-Кунцьо з мужем Орестом і внуків Данилка і Тасу. Похорон відбувся 3-го березня 1985 року на цвинтарі Мт. Ст. Мері на Флашінгу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Гентіш, секр.

АННА ЗУЛЬ, член УНС Відд. 106-го Б-ва св. Миколая в Чикаго, Ілл., померла 24-го лютого 1985 року на 69-му році життя. Нар. 1915 року в Чикаго, Ілл. Членом УНС стала в 1933 році. Залишила у смутку мужа Вілліяма, доньку Шармейн, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 27-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа

ВОЛОДИМИР ҐЕРМАК, член і предсідник УНС Відд. 394 -го Т-ва св. Володимира Великого в Мава, Н.Дж., помер 25-го лютого 1985 року на 77-му році життя. Нар. 20-го листопада 1907 року. Членом УНС став в 1951 році. Залишив у смутку сина Богдана з дружиною, сестру Ірену Падох з чоловіком, сестру Лідку з чоловіком і ближчу і дальшу родину і приятелів. Похорон відбувся на цвинтарі Дарлінгтон, Мава, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Романик, секр.

АННА ВАСИЛИШИН, член УНС Відд. 168-го ім. св. Василія в Перт Амбою, Н.Дж., померла 23-го лютого 1985 року на 88-му році життя. Нар. 12-го лютого 1897 року в Україні. Членом УНС став 1915 року. Залишив у смутку синів Івана і Йосипа та доньку Катерину. Похорон відбувся 26-го лютого 1985 року на цвинтарі Богоявлення у Вудбриджі, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

І. Бабин, секр.

ІВАН ГАЛАВАЙ, член УНС Відд. 19-го ім. Д. Галичина в Ню Йорку, Н.Й., помер 20-го лютого 1985 року. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку родину в Україні. Похорон відбувся 23-го лютого 1985 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Р. Голіят, секр.

о. ІВАН ЗАЗВОРСЬКИЙ, член УНС і колишній секретар Відд. 147-го ім. св. Михайла в Аллентавні, Па., помер 16-го лютого 1985 року на 85-му році життя. Нар. 28-го липня 1902 року в Смитміллі, Па. Членом УНС став 1933 року. Залишив у смутку дружину Джессі, синів Володимира і Івана, мол., доньку Констанс Сейлор; братів Франка, Стенлі і Бойда; чотири сестри і шість внуків. Похорон відбувся 21-го лютого 1985 року на цвинтарі Пречистої Діви Марії в Нортгемптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

К. Гуцайлюк, секр.

МАТІЛЬДА КАРАУС, член УНС Відд. 489-го в Ню Йорку, Н.Й., померла 30-го січня 1985 року на 77-му році життя. Членом УНС стала 1966 року. Залишила у смутку мужа Авреля.

Вічна Їй Пам'ять!

М. Шпитко, секр.